

Helsingin seudun MAL-sopimus 2020-2023

Laajempi seurantakatsaus 2021

Pitkä versio (sisältää myös lyhyemmän katsauksen aineistot) 25.8.2021

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

 Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

 Väylävirasto
Trafikledsverket

 Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

 VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

LVV
LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

 HSL
HRT

 Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Laajan seurantamateriaalin sisältö

- tämä pitkä versio sisältää myös seurantakatsauksen diat

- Tiivistelmä
- **Maankäyttö ja kestävä yhdyskuntarakenne (diat 6-16)**
  - tiivistelmä maankäytön toimenpiteiden edistymisestä
  - asuntokaavoitustuotanto ja sen sijoittuminen,
  - asuntokaavoitustavoitteiden toteutuminen
  - kuntataulukot
  - kaavoitus kestävän liikkumisen vyöhykkeille
  - kaavavarannot
  - asemanseututarkastelut
  - valtion kunnallistekniikan avustukset
  - valtion kiinteistöomaisuuden luovutukset asumiskäyttöön
- **Asuntotuotanto ja asumisen sijoittuminen (diat 17-32)**
  - tiivistelmä asumisen toimenpiteiden edistymisestä
  - asuntotuotanto ja tavoitteiden toteutuminen
  - aloitettu asuntotuotanto ja rakennusluvut
  - kuntataulukko (valmistuneet talotyypeittäin)
  - asuntotuotannon sijoittumisanalyysit
  - hallintamuotojakauma
  - kuntataulukko (valmistuneet hallintamuodoittain)
  - huoneistotyyppijakauma
  - ARA-tuotanto
  - valtion tukeman asuntotuotannon osuuden nostaminen
  - asunottomuuden puolittaminen
- **Liikenne (diat 33-62)**
  - tiivistelmä liikenteen toimenpiteiden edistymisestä
  - lähijunavarikot
  - Espoon kaupunkirata
  - Päärata Pasila-Riihimäki 2. vaihe
  - Keravan liityntäpysäköinti
  - Helsinki-Pasila: Liikennöintimallin päivitys, ratasuunnitelma ja muut toimenpiteet
  - Santarata
  - Vihdintien pikaraitiotie
  - Vantaan ratikka
  - Viikin-Malmin pikaraitiotie
  - valtion avustukset - joukkoliikenne, ilmastoperusteinen, digitalisaatio
  - metron kapasiteetti
  - KUHA-hankkeet
  - raskaan liikenteen palvelualueet
  - kävelyn ja pyöräilyn avustukset
  - ruuhkamaksut
  - MAL-suunnittelu
- **Muut sopimuksen toteuttamisen kannalta tärkeät toimenpiteet (63-65)**
- Lisätiedot

Tiivistelmä MAL-sopimuksen toimenpiteiden seurannasta vuoden 2020 osalta

Tiivistelmä (1/2): Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

- Asumisen kaavojen kerrosalasta 96 % (tavoite 90 %) sijoittui MAL 2019-suunnitelmassa määritellyille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille.
- Valtio on myöntänyt seudun kunnille sovitusti kunnallistekniikan avustuksia (11,8, milj. €) ja korkotuettujen asuntojen käynnistysavustuksia (32,3, milj. €).
- Liikenteen toimenpiteet ovat käynnistyneet pääosin hyvin.
- Valtio on myöntänyt avustuksia vuodelle 2020 ja 2021 joukkoliikennetoimijoille julkisen henkilöliikenteen palveluiden järjestämiseen MAL-sopimuksen mukaisesti sekä erillisellä joukkoliikennetuella. Joukkoliikenteen tilanne on ollut koronapandemian ja sen aiheuttaman matkustajamäärien ja lipputulojen romahduksen takia erittäin vaikea koko vuoden 2020 ja tilanne jatkuu erittäin vaikeana keväällä 2021. Joukkoliikennepalveluilla on turvattu kansalaisten pääsyä töihin, palveluihin ja muihin toimintoihin koronan kaikissa vaiheissa.
- KUUMA-seudun KUHA-hankkeiden ohjelma on hyväksytty HLJ-toimikunnassa 24.11.2020. Espoon KUHA-kohteista saavutettiin neuvottelutulos 10.6.2021. Valtionavustusta kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen kunnan katuverkolla myönnettiin vuonna 2020 Helsingin seudulla 16 hankkeelle yht. 13 milj. €.
- MAL-suunnittelu etenee hyväksytyn puiteohjelman mukaisesti.
- Yhdessä edistettävät toimenpiteet matkaketjujen, raportoinnin, digitalisaation ja automatisaation osalta ovat edenneet.
- Edellytykset sopimuksen toteuttamiseksi ovat olemassa. Seudullisissa toimenpiteissä, muun muassa lähijunaliikenteen varikoiden ja raskaan liikenteen palvelualueiden sijaintien löytämisessä, on haasteita.

Tiivistelmä (2/2): Asuminen ja elinympäristön laatu

- Kunnat asemakaavoittivat hieman alle 1,5 milj. k-m² asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta, lähes 100 % tavoitteesta. Hyväksytyjen asemakaavojen asumiseen varatusta kerrosalasta tuli voimaan 1,0 milj. k-m².
- Asuntoja valmistui vuonna 2020 reilusti yli vuosittaisen 16 500 asunnon tavoitteen: 18 241 kpl
- Valmistuneista asunnoista 93 % oli ensisijaisilla vyöhykkeillä, mikä kertoo myös siitä että ensisijaisten vyöhykkeiden kaavojen toteuttamisedellytykset ovat kunnossa, eikä kaavoituksen ja asuntotuotannon välillä ole pullonkauloja seudullisella tasolla. Kunnittain tilanne toki vaihtelee paljon.
- Valtion tukeman korkotukituotannon osalta ei koko seudun tasolla päästy tavoitteena olevaan asuntojen määrään (tavoite: 4 561 asuntoa, toteumaprosentti: 81 %).
- Osapuolten tulisi yhteistyössä selvittää edellytyksiä nostaa tuetun asuntotuotannon osuutta.
- A-Kruunu Oy on aloittanut tuetun asuntotuotannon myös Helsingin seudulla. Varsinaisia tavoitteita sopimuksessa on A-Kruunulle vasta vuodelle 2021.
- Asunnottomuuden puolittamisen tavoitetta on sovittu seurattavan vuoden 2019 luvuista alkaen. Vuonna 2020 asunnottomia oli Helsingin seudun kunnissa 2 355, reilu 300 vähemmän kuin edellisenä vuonna.
- Koronapandemiasta huolimatta asuntojen kysyntä säilyi vahvana, hinnat nousivat ja suurempien asuntojen suosio kasvoi.

Maankäyttö ja kestävä yhdyskuntarakenne

- asuntokaavoitustuotanto ja sen sijoittuminen
- asuntokaavoitustavoitteiden toteutuminen
- kuntataulukot
- kaavoitus kestävän liikkumisen vyöhykkeille
- kaavavarannot
- asemanseututarkastelut
- valtion kunnallistekniikan avustukset
- valtion kiinteistöomaisuuden luovutukset asumiskäyttöön

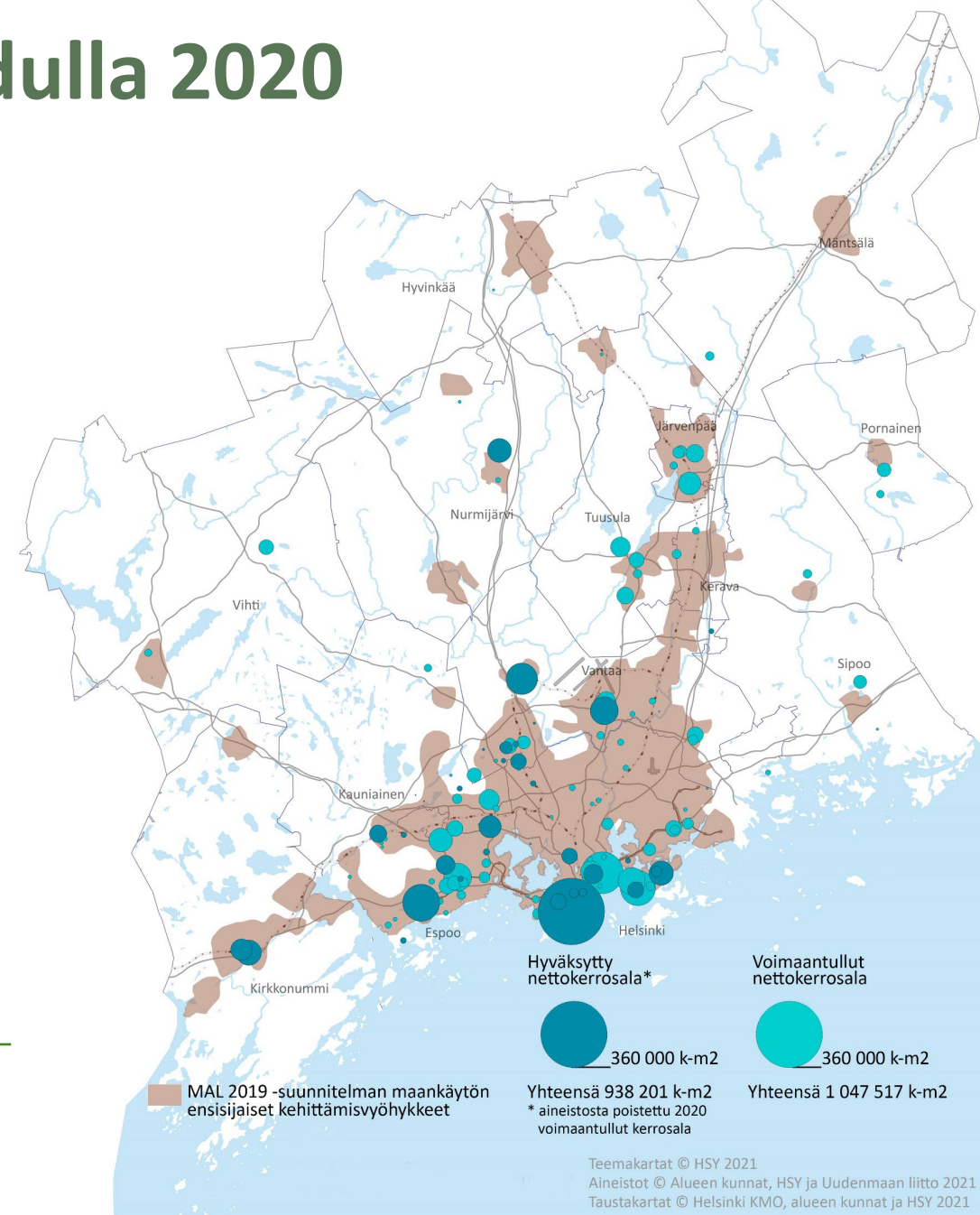
Maankäyttö

– kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
1. Kuntien asuntokaavoituksesta vähintään 90 % maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille.	Edistyy	Vuonna 2020 Helsingin seudun kuntien kaavoittamasta asumisen kerrosalasta 96 % sijoittui maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille.
2. Valtion kunnallistekniikka-avustusta vähintään 10 milj. € maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille.	Edistyy	ARA myönsi 2020 Helsingin seudulle 11,8 milj. € infra-avustuksia. Kohteista 3 oli Helsingissä ja 1 Espoossa.
3. Valtio osoittaa omistamaansa maata asuntotuotantoon.	Kaipaa huomiota	Toteutuneita kiinteistökauppoja vuonna 2020 2 kpl. Molemmat Helsingissä.
14./1 Kunnissa valmistuu asuntotonttien asemakaavoja (asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta) koko kaudella 6 milj. k-m ² (vuodessa 1,5 milj. k-m ²).	Edistyy	Kunnissa hyväksyttiin vuonna 2020 1,493 milj. k-m ² asumisen kaavoja. Se on lähes 100 % vuosittaisesta tavoitteesta. Hyväksytyjen asemakaavojen asumiseen varattua kerrosalaa tuli voimaan 1,0 milj. k-m ² .
15. Kunnat varmistavat ensisijaisten vyöhykkeiden asemakaavojen toteuttamisedellytykset ja tonttien käyttöön saamisen.	Edistyy	Asuntoja valmistuu ensisijaiselle vyöhykkeelle sovitussa määrin (16 903 asuntoa eli 93 % valmistuneista vuonna 2020), mikä kertoo siitä, että toteuttamisedellytykset ovat kunnossa.

Asuntokaavoitus Helsingin seudulla 2020

- Vuonna 2020 hyväksyttiin 1 493 248 kerrosneliometriä asumisen kaavoja. Asumisen kaavojen kerrosalaa tuli voimaan 1 047 517 kerrosneliometriä.
- Hyväksytystä asuntokaavoituksesta 96 % sijoittui MAL 2019 –suunnitelman ensisijaisille vyöhykkeille.
- Kaavoitetusta asuinkerrosalasta 86 % oli kerrostaloille, 3 % rivi- ja ketjutaloille ja 11 % pientaloille.
- Asumisen kaavoja hyväksyttiin 105 kpl, joista 18:sta valitettiin. Valitusprosessissa on 47 % hyväksytystä asuinkerrosalasta.

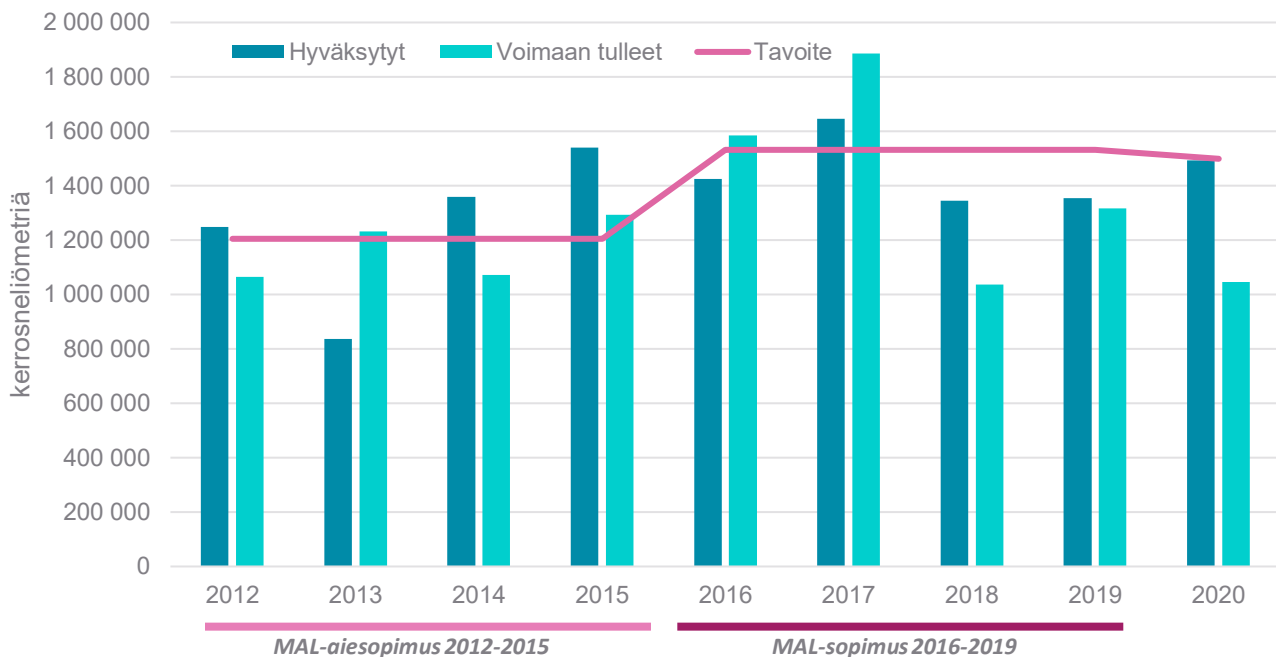
Sovittu toimenpide:

1. Kunnat sijoittavat uudesta asuntokaavoituksesta (kerrosneliömetreinä) vähintään 90 % MAL 2019 –suunnitelmassa esitetyille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille

Hyväksytty ja voimaan tullut asuntokaavoitus suhteessa tavoitteisiin

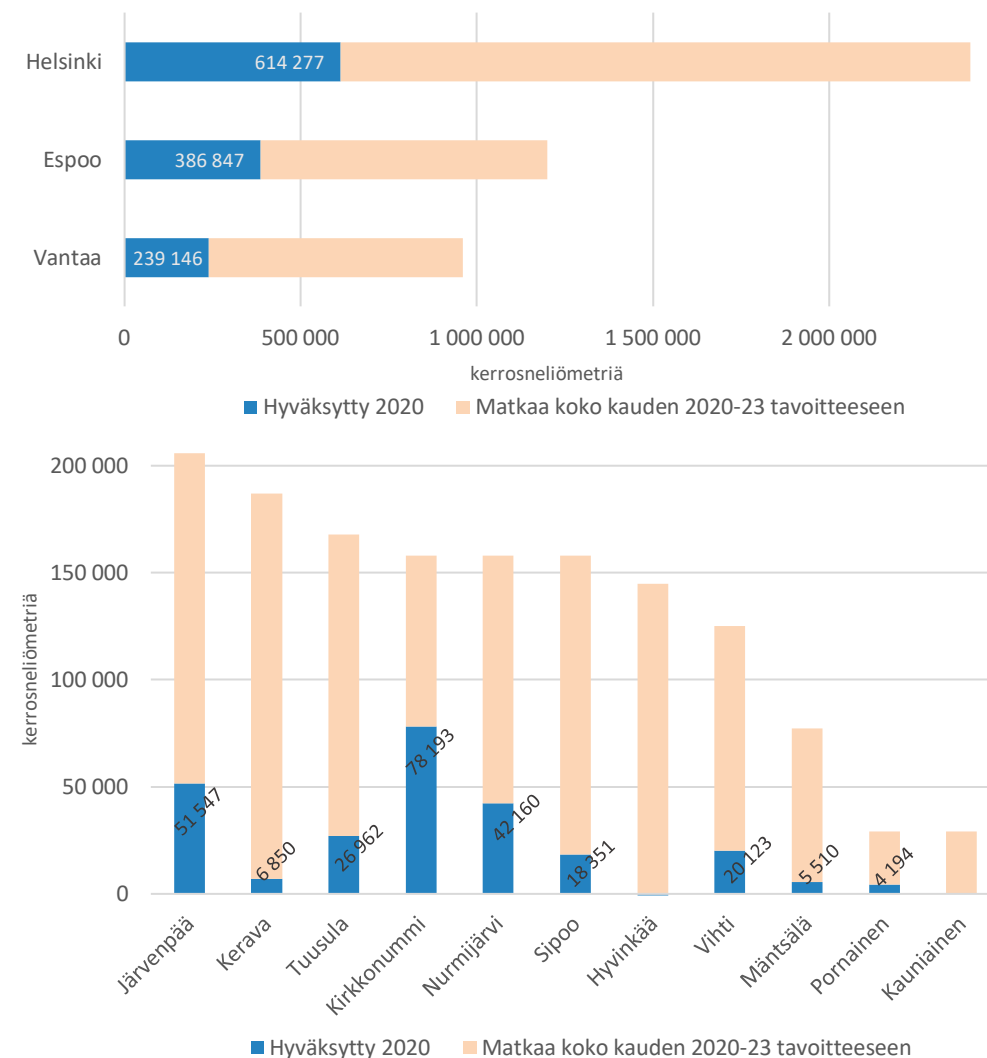
Hyväksytyn ja voimaan tulleen asuntokaavoituksen määrä ja tavoitteet MAL-sopimuskausilla

- Vuoden 2020 kaavoitustavoitteen (1 500 000 k-m²) toteuma oli lähes 100 %.
- Asemakaavojen asumisen kerrosalaa tuli voimaan 1,0 milj. k-m².
- Kunnittainen vaihtelu on suurta.

Hyväksytty asuntokaavoitus suhteessa tavoitteeseen kunnittain 2020

Yhteensä 1,493 milj. k-m²

Sovittu toimenpide:

14 (/1). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu asuntotonttien asemakaavoja (asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta) yhteensä 6 milj. kerrosneliometriä. (kuntakohtainen asemakaavoitustavoite sopimuksen liitteessä 2)

Hyväksytyt asumisen kaavat 2020 kunnittain

Kunta/ seutu	Hyväksytyjen kaavojen asumisen kerrosala (NETTO) kem ²				Sopimuskauden 2020-2023 tavoite	Keskimääräinen vuositavoite	Toteuma % (1 vuosi)
	Kerrostalot	Rivi- ja ketjutilat	Erillispientalot	Yhteensä			
Espoo	376 032	-256	11 071	386 847	1 200 370	300 093	129 %
Helsinki	609 143	1 564	3 570	614 277	2 400 730	600 183	102 %
Kauniainen	0	0	0	0	29 095	7 274	0 %
Vantaa	238 237	-1 080	1 989	239 146	960 200	240 050	100 %
PKS yhteensä	1 223 412	228	16 630	1 240 270	4 590 395	1 147 599	108 %
Hyvinkää	0	-2 100	1 188	-912	144 000	36 000	-3 %
Järvenpää	44 390	3 717	3 440	51 547	205 800	51 450	100 %
Kerava	6 850	0	0	6 850	186 900	46 725	15 %
Kirkkonummi	9 260	6 655	62 278	78 193	157 855	39 464	198 %
Mäntsälä	0	1 580	3 930	5 510	77 115	19 279	29 %
Nurmijärvi	-1 800	18 615	25 345	42 160	157 855	39 464	107 %
Pornainen	0	0	4 194	4 194	29 095	7 274	58 %
Sipoo	0	0	18 351	18 351	157 855	39 464	47 %
Tuusula	5 136	14 882	6 944	26 962	168 000	42 000	64 %
Vihti	4 000	1 569	14 554	20 123	125 130	31 283	64 %
KUUMA yhteensä	67 836	44 918	140 224	252 978	1 409 605	352 401	72 %
Helsingin seutu yhteensä	1 291 248	45 146	156 854	1 493 248	6 000 000	1 500 000	100 %

Sovittu toimenpide:

14 (/1). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu asuntotonttien asemakaavoja (asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta) yhteensä 6 milj. kerrosneliometriä.
(kuntakohtainen asemakaavoitustavoite sopimuksen liitteessä 2)

Voimaan tulleet asumisen kaavat 2020 kunnittain

Kunta/ seutu	Voimaan tullut asumisen kerrosala (NETTO) kem ²				Sopimuskauden 2020-2023 tavoite	Keskimääräinen vuositavoite	Toteuma % (1 vuosi)
	Kerrostalot	Rivi- ja ketjutilat	Erillispientalot	Yhteensä			
Espoo	228 671	-1 836	7 373	234 208	1 200 370	300 093	78 %
Helsinki	431 369	3 449	4 910	439 728	2 400 730	600 183	73 %
Kauniainen	0	0	0	0	29 095	7 274	0 %
Vantaa	127 329	0	21 848	149 177	960 200	240 050	62 %
PKS yhteensä	787 369	1 613	34 131	823 113	4 590 395	1 147 599	72 %
Hyvinkää	0	-1 590	1 188	-402	144 000	36 000	-1 %
Järvenpää	69 390	6 445	2 432	78 267	205 800	51 450	152 %
Kerava	9 850	0	0	9 850	186 900	46 725	21 %
Kirkkonummi	-480	0	0	-480	157 855	39 464	-1 %
Mäntsälä	0	1 580	3 930	5 510	77 115	19 279	29 %
Nurmijärvi	0	2 000	863	2 863	157 855	39 464	7 %
Pornainen	0	6 576	11 545	18 121	29 095	7 274	249 %
Sipoo	0	0	18 851	18 851	157 855	39 464	48 %
Tuusula	26 131	23 374	22 231	71 736	168 000	42 000	171 %
Vihti	4 000	23	16 154	20 177	125 130	31 283	64 %
KUUMA yhteensä	108 891	38 408	77 194	224 493	1 409 605	352 401	64 %
Helsingin seutu yhteensä	896 260	40 021	111 325	1 047 606	6 000 000	1 500 000	70 %

Sovittu toimenpide:

14 (/1). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu asuntotonttien asemakaavoja (asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta) yhteensä 6 milj. kerrosneliometriä.
(kuntakohtainen asemakaavoitustavoite sopimuksen liitteessä 2)

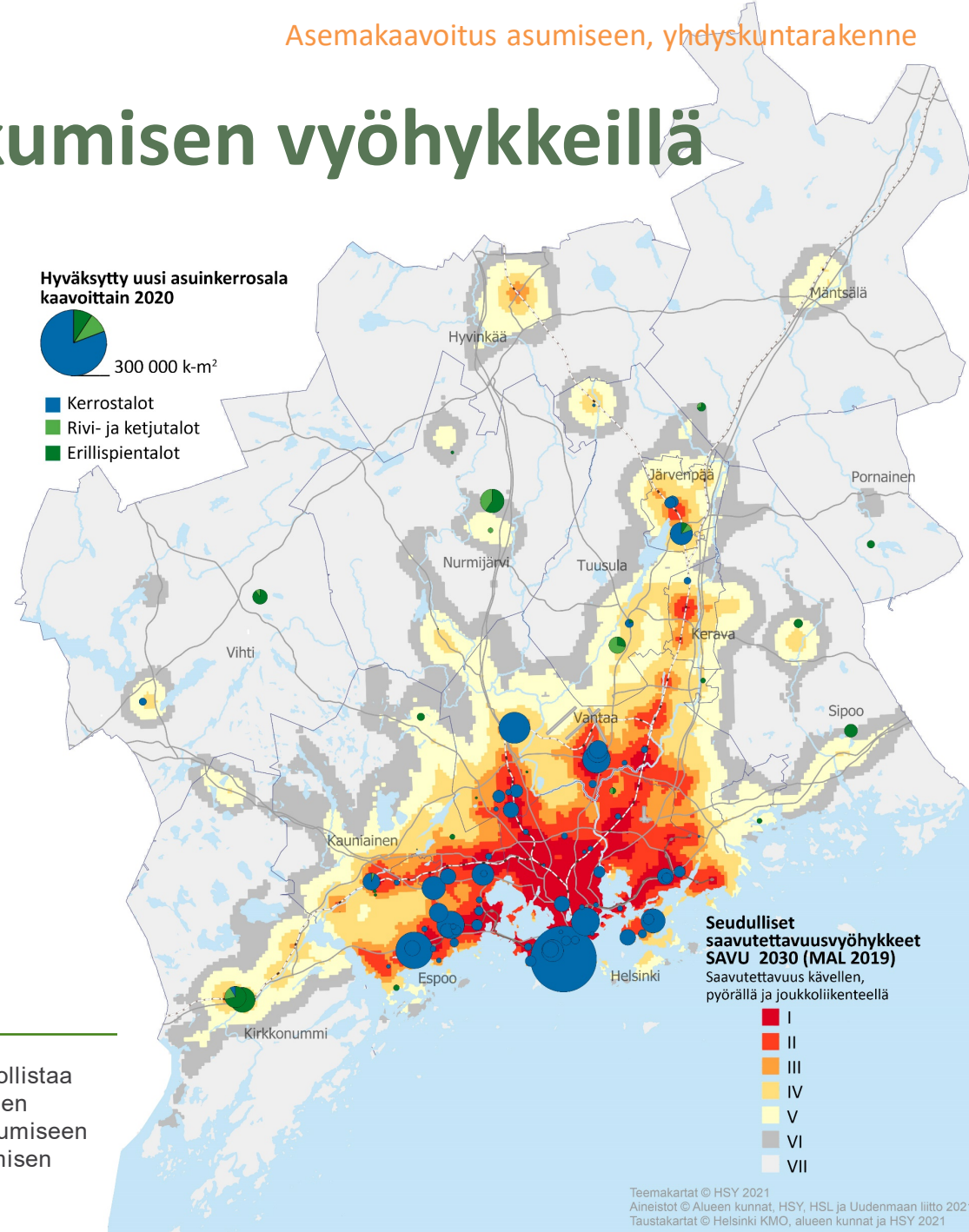
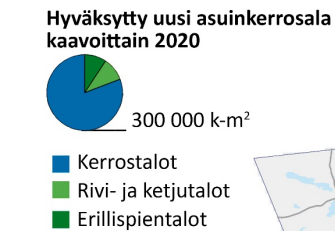
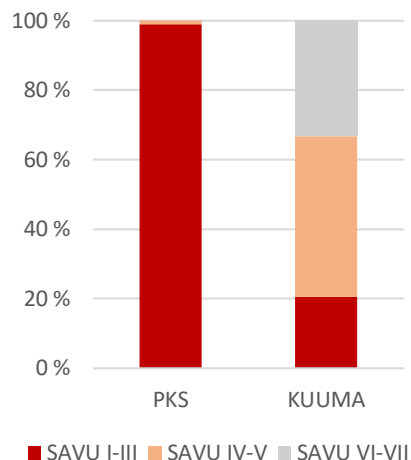
Asuntokaavoitus kestävän liikkumisen vyöhykkeillä

Asuntokaavoitus SAVU-vyöhykkeillä

- MAL-suunnitelmassa määritellyjä kestävän liikkumisen vyöhykkeitä ovat pääkaupunkiseudulla SAVU-vyöhykkeet I-III ja KUUMA-kunnissa I-V.
- Niille sijoittui 1 400 000 kerrosneliometriä asumisen asemakaavoja eli 94 % vuonna 2020 hyväksytystä asuntokaavoituksesta

Asuntokaavoituksen sijoittuminen 2020

	SAVU I-III	SAVU IV-V	SAVU VI-VII
PKS	99 %	1 %	0 %
KUUMA	21 %	46%	33 %
HS YHT	86 %	9 %	6 %

Sovittu tavoitetilä: Yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä muodostavat kokonaisuuden, joka mahdollistaa seudun kestävän kasvun, asukkaisen sujuvan ja turvallisen arjen sekä turvaa kestävien liikkumismuotojen kilpailukyvyyn. Asumisen, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumista ohjataan kaavoituksella siten, että liikkumiseen liittyvät valinnat voivat olla kestäviä. Vuonna 2030 MAL 2019 –suunnitelman mukaisille kestävän liikkumisen vyöhykkeille sijoittuu vähintään 85 % seudun väestöstä.

Asemakaavavarannot asumiseen

- Helsingin seudun asemakaavavaranto asuntotuotantoon vuoden 2020 lopussa:
10,9 milj. kerrosneliometriä
- Kerrostalovarantoa oli n. 5,3 milj. k-m².
- Varanto on kasvanut edeltävästä vuodesta n. 350 000 k-m².

Varanto asuntoina 2020 lopussa

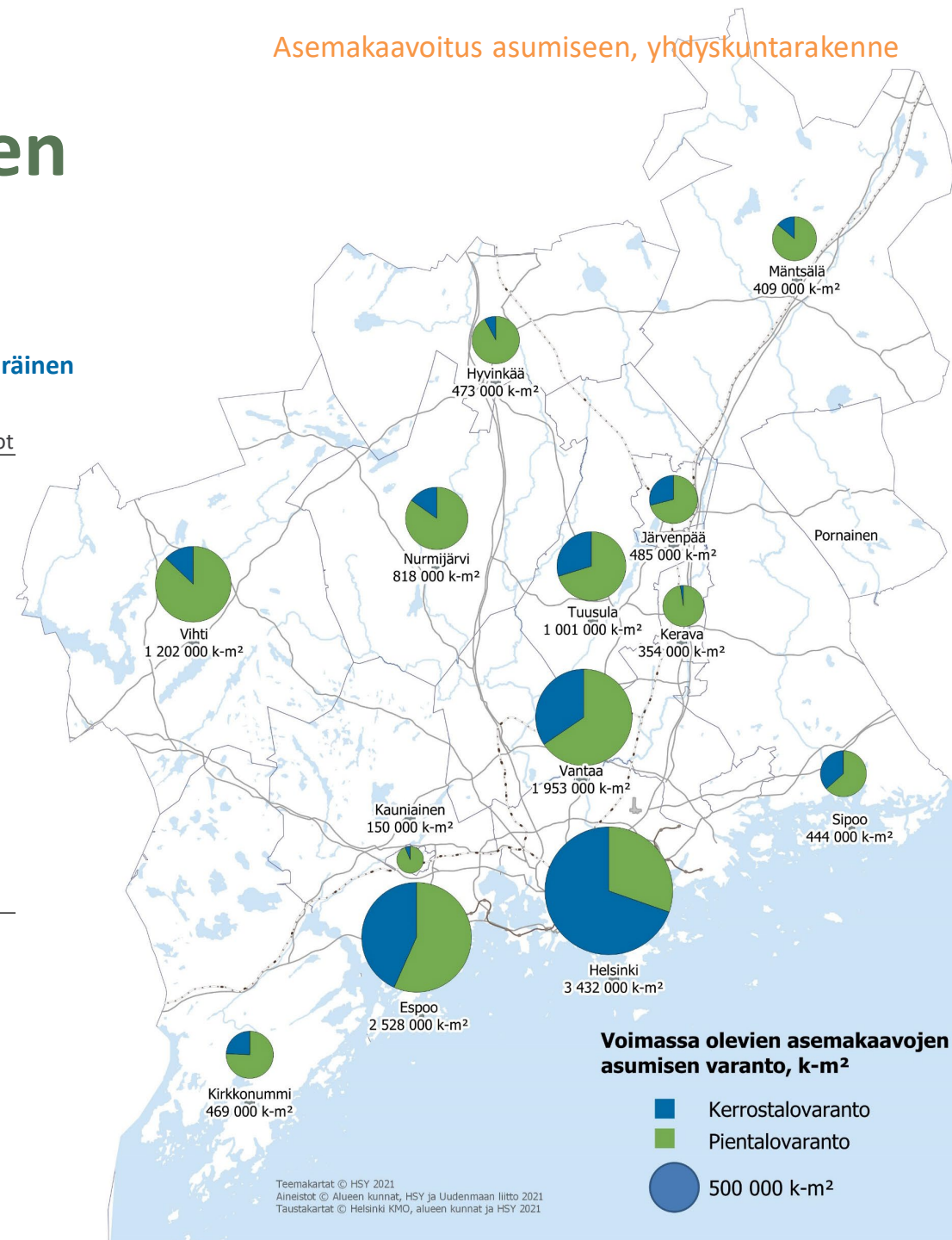
	Kerrostalot	Pientalot
PKS	61 900	31 300
KUUMA	16 600	13 300
Seutu yht.	78 500	44 600

Asuntotuotannon keskimääräinen koko kerrosneliömetreinä*

	Kerrostalot	Pientalot
Espoo	71	124
Helsinki	66	122
Kauniainen	71	296
Vantaa	65	119
Hyvinkää	71	147
Järvenpää	63	121
Kerava	62	151
Kirkkonummi	54	176
Mäntsälä	89	136
Nurmijärvi	58	132
Pornainen	50	175
Sipoo	62	154
Tuusula	75	116
Vihti	69	115

*Vuosina 2016-2020 valmistuneiden asuntojen keskimääräinen koko kunnittain ja käyttötarkoituksittain kerrosneliömetreinä.

Lähtötiedot: Tilastokeskus.

Sovitut kehittämisspolut:

Asuinkerrostalotonttien kaavavarannon riittävyys varmistetaan asuntomarkkinoiden toimivuuden kehittämiseksi.

Asuntotuotantoon soveltuvaa asemakaavavarantoa pidetään pitkäaikaisen asuntotuotannon tarpeen edellyttämällä tasolla.

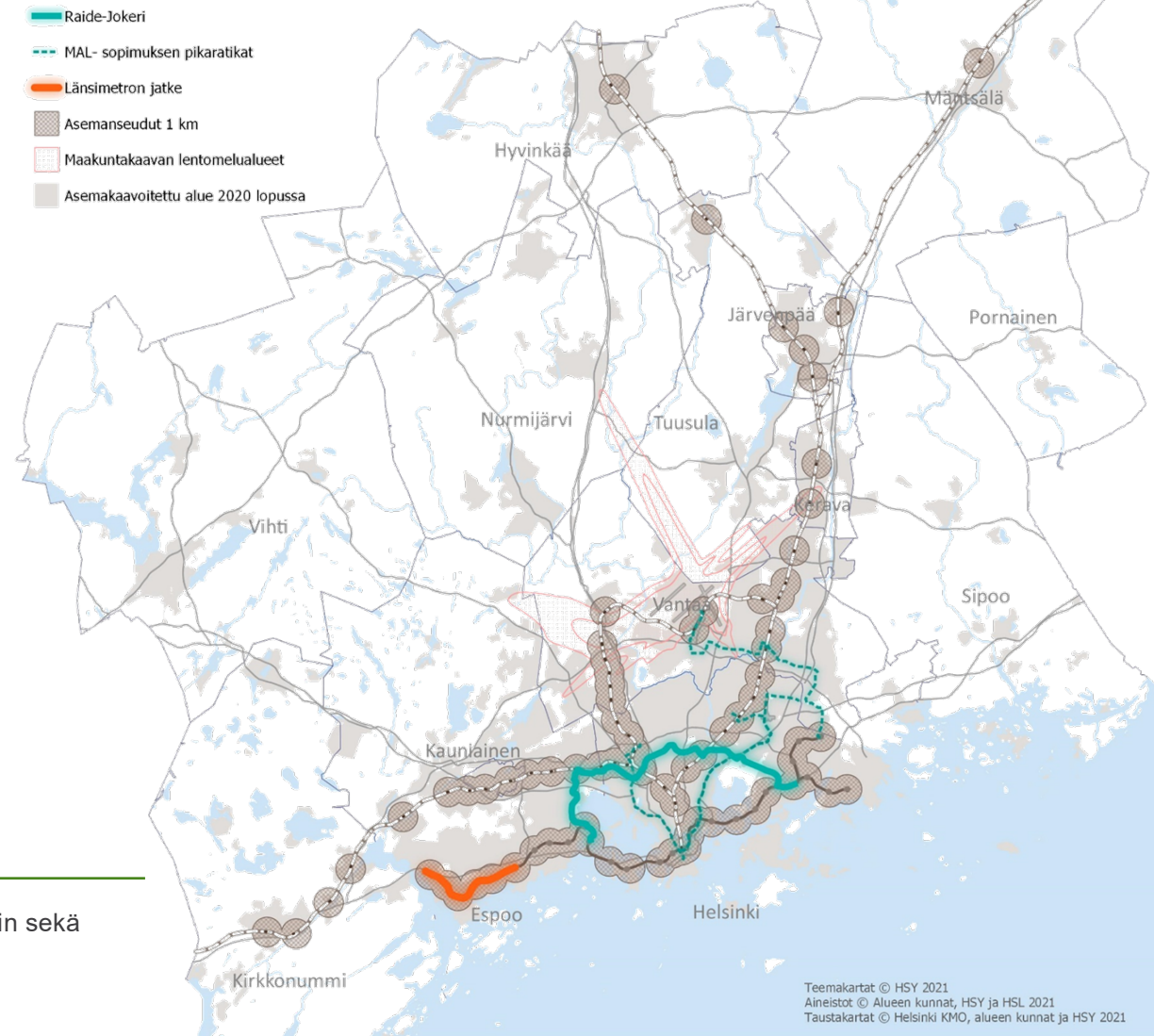
Asemanseudut ja raidehankkeiden vaikutukset

- Vuonna 2020 kilometrin etäisyydelle raideliikenteen nykyisistä ja rakenteilla olevista asemista valmistui yli 10 000 asuntoa ja hyväksyttiin yli 700 000 kerrosneliometriä asemakaavoja asumiseen.

Osuudet asuntotuotannosta ja kaavoituksesta asemanseluille

	600 m	800 m	1 km
Valmistuneet asunnot	31 %	42 %	55 %
Hyväksytty asumisen kerrosala	36 %	38 %	47 %
Voimaan tullut kerrosala	22 %	25 %	35 %

Sovittu kehittämisspolku: Erityisesti raideliikenteeseen ja muihin joukkoliikenteen runkolinjoihin sekä niiden asemiin ja solmukohtiin tukeutuvien vyöhykkeiden maankäyttöä vahvistetaan.

Valtion kunnallistekniikka-avustukset

- ARA myönsi kunnallistekniikka-avustusta Helsingin seudulle vuonna 2020 11,8 miljoonaa euroa.
- Kaikki kohteet ovat maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä.
- Yksi kohteista on määritelty täydennysrakentamiskohteeksi.

Kaupunki	Alue/kohde	Täyd. rak.	Asuntoja yht.	ARA-asuntoja	Kunnan omistus (%)	Kaava	vuosi 2020 €
Espoo	Niittykumpu, metroaseman ympäristö	x	1 910	550	29	2020	1 800 000
Helsinki	Nihti, Kalasatama		1 304	223	100	on	4 000 000
	Postipuisto, Pasila		2 346	898	100	on	4 500 000
	Lammenranta, Kuninkaantammi		530	375	100	on	1 500 000
Helsingin seutu yht.			6 090	2 046			11 800 000

Lähde: ARA 2021

Sovittu toimenpide:

2. Valtio osoittaa kunnallistekniikka-avustusta vähintään 10 miljoonaa euroa vuodessa MAL 2019 – suunnitelman mukaisilla maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä sijaitseville kohdealueille. Painopiste avustusten kohdentamisessa on täydennysrakentamisessa.

Senaatti-konsernin hallinnoiman valtion kiinteistöomaisuuden luovutukset asumisen käyttötarkoitukseen

Senaatti-kiinteistöt

Toteutuneet luovutukset 2020 (kaupan täytäntöönpano tehty)

- **Mariankatu 23, Helsinki**
  - Kaavamuutoksen vahvistuttua vuonna 2020 kohteen uusi käyttötarkoitus on monimuotoinen sisältäen osittain myös asumista.
  - Kaupan kohteen asemakaavan mukainen asumisen käyttötarkoituksen laajuus on yhteensä noin 5.500 k-m², josta kaupungin osoittama kohtuuhintaisen (tuettu, sosiaalinen, opiskelija-asuminen, tms., ml. ns. välimallit) tuotannon osuus/tavoite: ei osoitettu.
- **Laivastokatu 20, Helsinki**
  - Kaavamuutoksen vahvistuttua vuonna 2020 kohteen uusi käyttötarkoitus on pääosin asumista.
  - Kaupan kohteen asemakaavan mukainen asumisen käyttötarkoituksen laajuus on yhteensä 1.500 k-m², josta kaupungin osoittama kohtuuhintaisen (tuettu, sosiaalinen, opiskelija-asuminen, tms., ml. ns. välimallit) tuotannon osuus/tavoite: ei osoitettu.

<https://www.senaatti.fi/myynnissa/>

Senaatin Asema-alueet Oy

Toteutuneet luovutukset 2020 (kaupan täytäntöönpano tehty)

- **Ei toteutuneita luovutuksia**
  - Yhtiön asema-alueiden kiinteistökehitysprojektien valmistumisen myötä tapahtuvat myynnit ajoittuvat pääosin vuoden 2022 jälkeiselle ajalle.
- **MAL-alueella sijaitsevien asema-alueiden kehitysprojektien tilanne**
  - Espoon Kaukalahden Lasihytin ensimmäisen vaiheen myyntiprosessi vietiin onnistuneesti läpi ja kilpailun voittajan kanssa on solmittu esisopimus, jonka myötä alueelle kehitetään monimuotoisen asumisen käyttötarkoitukseen asemakaavaa kumppanikaavoituksella.
  - Kirkkonummen Munkinmäen uuden asuntoalueen asemakaavoituksen valmistelu jatkuu yhteistyössä Kirkkonummen kunnan kanssa.
  - Järvenpään kaupungin kanssa jatkuu asemanseudun kehittämisen mahdollisuuksien selvittäminen.
  - Kauniaisten asema-alueen kehittämismahdollisuuksien tutkiminen jatkuu yhteistyössä Kauniaisten kaupungin kanssa.
  - Helsingin Malmin asema- ja keskusta-alueen kehittämissyhteistyö jatkuu yhdessä muiden maanomistajien ja Helsingin kaupungin kanssa.

<http://www.senaatti.fi/asema-alueet>

Sovittu toimenpide:

3. Valtio osoittaa omistamaansa maata asuntotuotantoon myymällä, vaihtamalla ja tarvittaessa maankäytösopimuksia hyödyntäen. Tavoitteena on varmistaa kuntien ja kansalaisten tasavertainen kohtelu sekä valtion kokonaisuus. Valtio vaikuttaa omistajaohjauksessaan siihen, että valtion tarpeista vapautuvat asuntorakentamiseen soveltuvat alueet luovutetaan kohtuuhintaisesti ensisijaisesti kunnille tai toissijaisesti muulle alueen lopulliselle asuntotuotannon tarjoajalle.

Asuntotuotanto ja asumisen sijoittuminen

- asuntotuotanto ja tavoitteiden toteutuminen
- aloitettu asuntotuotanto ja rakennusluvut
- kuntataulukko (valmistuneet talotyypeittäin)
- asuntotuotannon sijoittumisanalyysit
- hallintamuotojakauma
- kuntataulukko (valmistuneet hallintamudoittain)
- huoneistotyyppijakauma
- ARA-tuotanto
- valtion tukeman asuntotuotannon osuuden nostaminen
- käynnistysavustukset ja A-Kruunun asuntotuotanto
- asunnottomuuden puolittaminen

Asuminen – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020 (1/2)

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
14./2 Helsingin seudulle valmistuu 16 500 asuntoa vuodessa.	Edistyy	Vuonna 2020 Helsingin seudulle valmistui 18 241 asuntoa.
16. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus on PK-seudulla 30 % kokonaistavoitteesta (3 786 asuntoa). Kunnat huolehtivat että 20 % asuntotuotannosta (2 524 asuntoa) on tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa.	Kaipaa huomiota	PK-seudulle valmistui 2 726 valtion tukemaa asuntoa. Se on 72 % tavoitteesta. Tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa valmistui 1 841 asuntoa. Se on 73 % tavoitteesta.
17. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus on KUUMA-kunnissa 20 % kokonaistavoitteesta (775 asuntoa). Kunnat huolehtivat että 10 % asuntotuotannosta (386 asuntoa) on tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa.	Edistyy	KUUMA-seudulle valmistui 948 valtion tukemaa asuntoa. Se on 122 % tavoitteesta. Tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa valmistui 554 asuntoa. Se on 144 % tavoitteesta.

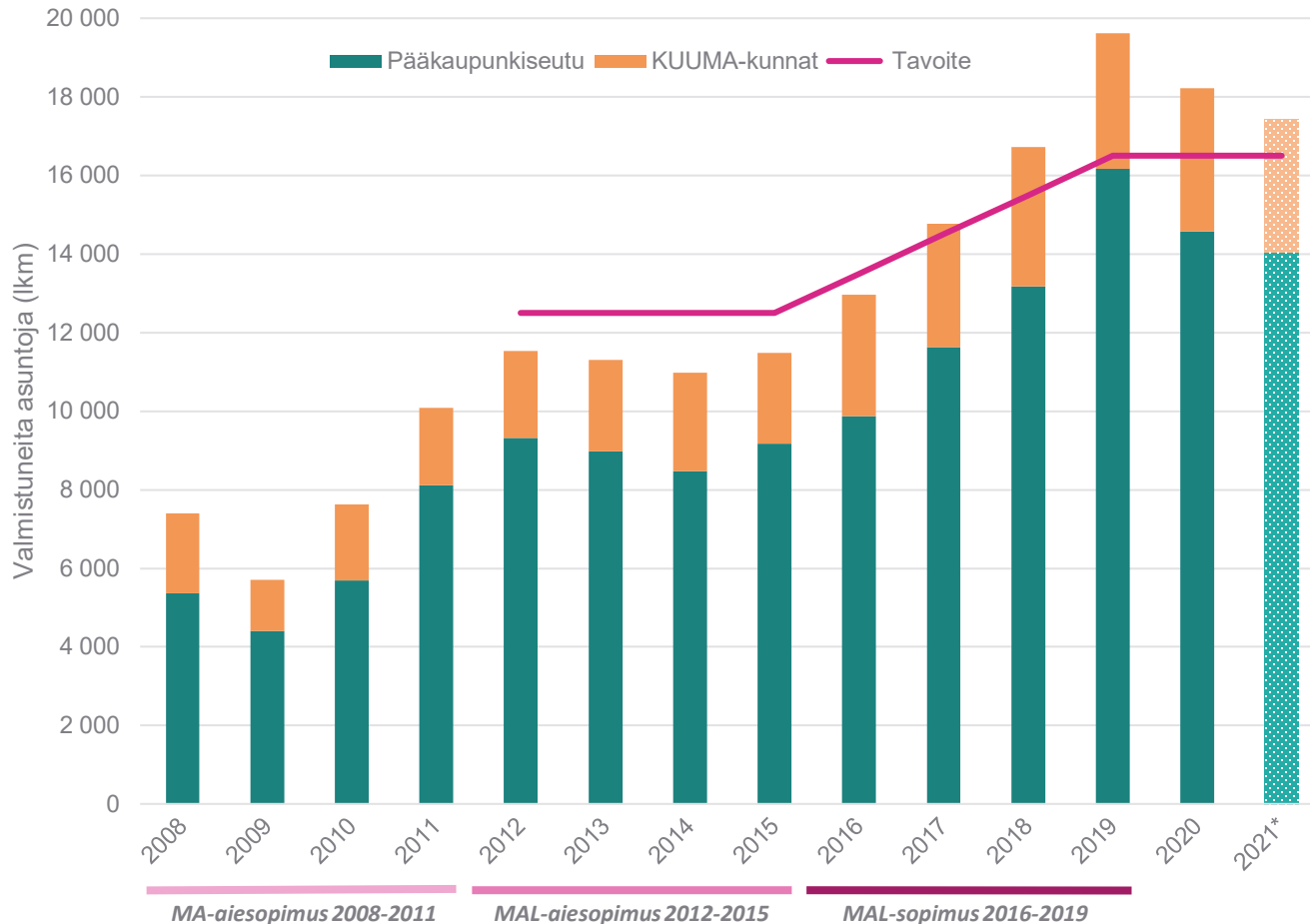

Asuminen – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020 (2/2)

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
18. Selvitetään yhteistyössä edellytyksiä nostaa valtion tukeman asuntotuotannon osuutta.	Tarkentuu	Hallitusohjelman ja MAL-sopimuksien tavoitteita on edistetty korottamalla korkotukivaltuuden ja ARA-tuotannon määrää. Asuntopoliittisessa selonteossa etsitään uusi keinoja valtion tukeman asuntotuotannon lisäämiseksi.
19. Valtio osoittaa tavallisille 40-vuotisille korkotukivuokra-asunnoille käynnistysavustuksia 20 milj. €/vuosi maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä.	Edistyy	Käynnistysavustuksia on myönnetty 2020 Helsingin seudulla 3 239 asunnolle yhteensä 32 280 000 €. Kaikista 42:sta avustuskohteesta 41 sijaitsi maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä.
20. A-Kruunu rakennuttaa tavallisia 40-vuotisia korkotukivuokra-asuntoja. Tavoitteena kasvattaa tuotantoa siten, että 2021 vuotuinen aloitusten määrä on n. 800, joista 600 Helsingin seudulla ja 15 % puukerrostaloasuntoja.	Tarkentuu kauden kuluessa	Vuonna 2020 A-Kruunu aloitti 659 asunnon rakentamisen ja vuodenvaihteessa 31.12.2020 suunnittelussa oli yli 800 asuntoa.
21. Ehkäistään ja vähennetään asunnottomuutta. Tavoitteena asunnottomuuden puolittaminen 2023 mennessä. Helsinki, Espoo, Vantaa, Hyvinkää ja Järvenpää osallistuvat asunnottomuuden yhteistyöohjelmaan.	Tarkentuu kauden kuluessa	ARA:n kunnilta keräämien tietojen mukaan Helsingin seudun kunnissa oli vuonna 2020 yhteensä 2 355 asunnottomia.

Helsingin seudulle valmistuneet asunnot 2008-2020 ja *kuntien arvio vuodelle 2021

- Vuonna 2020 valmistui 18 241 asuntoa, mikä on 111 % sopimuksessa asetetusta vuosittaisesta tuotantotavoitteesta.
- Vuoden 2019 ennätysellisestä asuntotuotannosta (lähies 20 000 uutta asuntoa) jäätin hieman, mutta koronapandemia ei silti pysäyttänyt asuntotuotantoa.
- Vuonna 2021 arvioidaan valmistuvan noin 17 400 asuntoa.

* Arvio perustuu vuonna 2020 alkaneeseen asuntotuotantoon ja myönnettyihin rakennuslupiiin (tehty 3/2020)

Valmistuneet asunnot 2020 talotyyppiin mukaan

	Kerrostalo	Pientalo
PKS	86 %	14 %
KUUMA	68 %	32 %
Seutu yhteensä	83 %	17 %

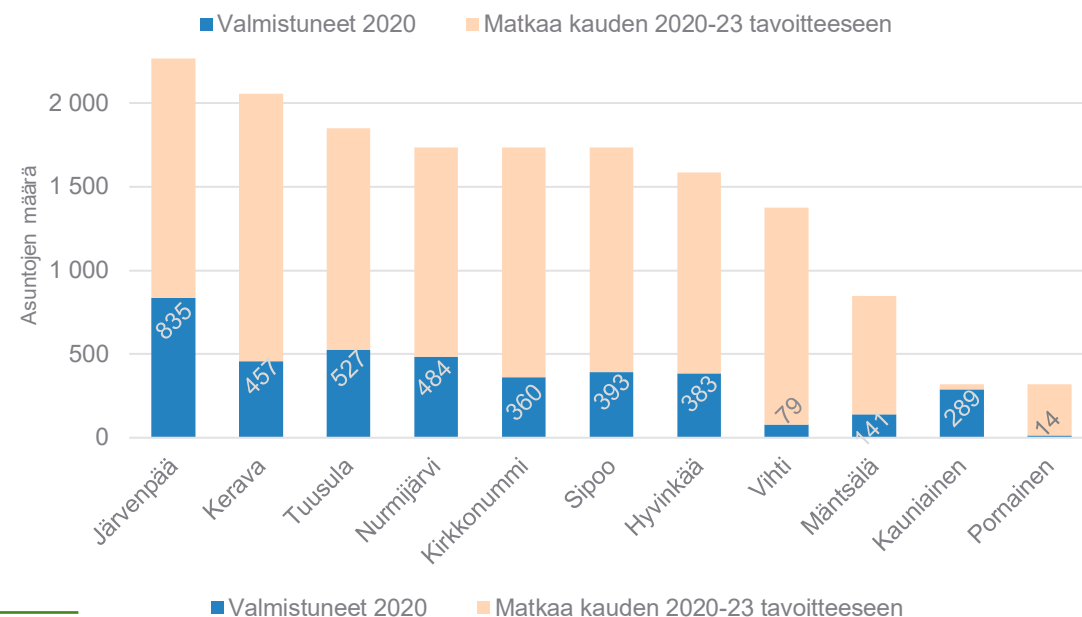
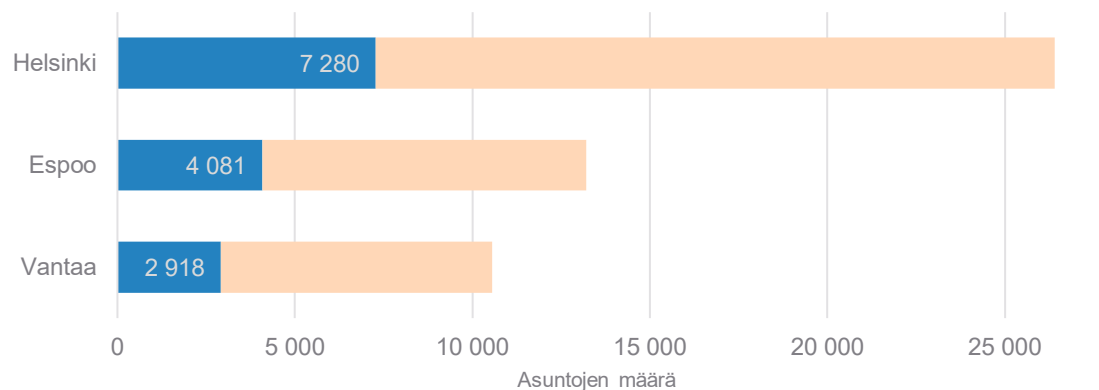
Sovittu toimenpide:

14 (/2). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu... Tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu kaudella 2020-2023 16 500 asuntoa vuodessa...

Asuntotuotantotavoitteen toteutuminen kunnittain

- MAL-sopimuskaudella 2020-2023 Helsingin seudun asuntotuotannon tavoite on 66 000 asuntoa. Vuosittainen tavoite on 16 500 asuntoa. Vuonna 2020 valmistui 18 241 asuntoa.
- Vuonna 2020 kuntakohtaiset tavoitteensa ylittivät: Kauniainen, Järvenpää, Espoo, Tuusula, Nurmijärvi, Vantaa ja Helsinki.

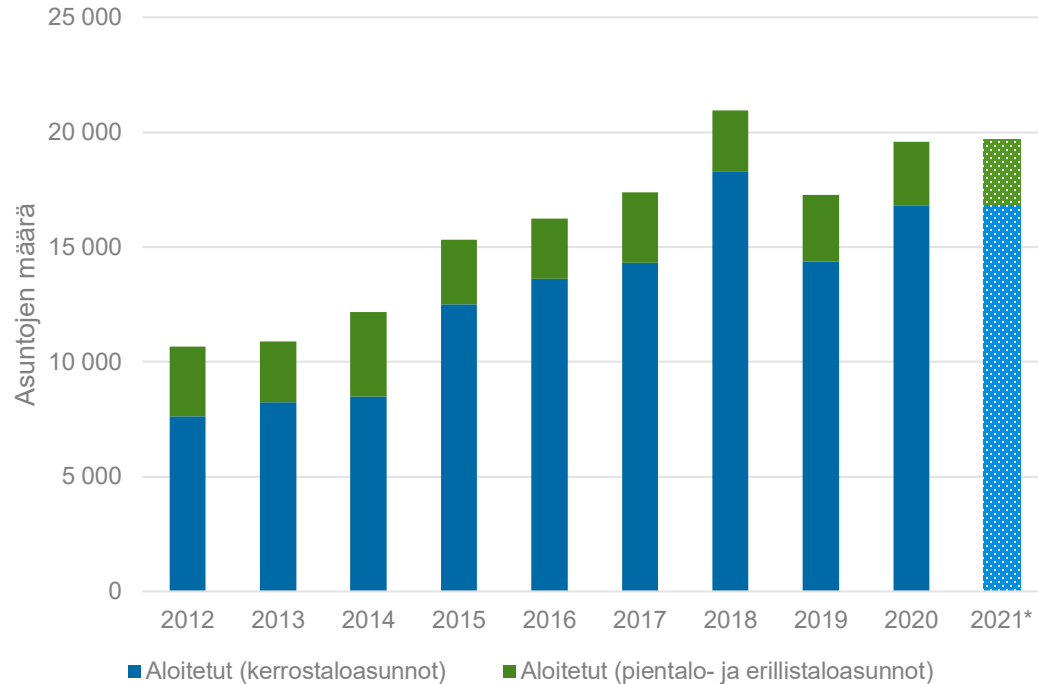
Sovittu toimenpide:

14 (/2). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu... Tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu kaudella 2020-2023 16 500 asuntoa vuodessa...

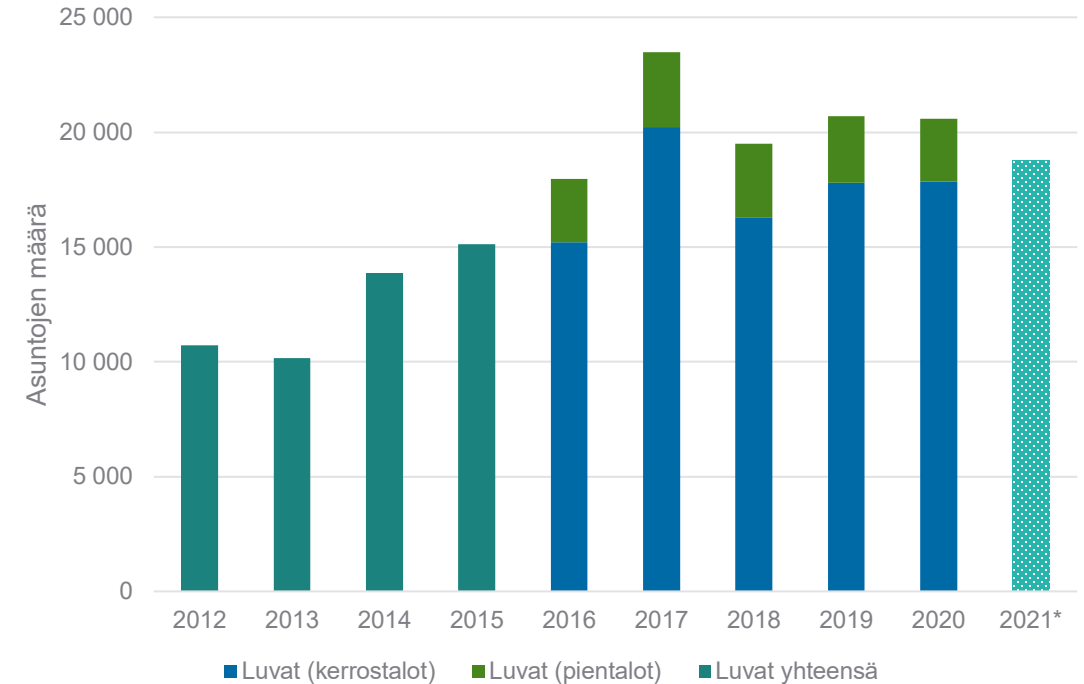

Aloitettu asuntotuotanto ja rakennusluvut asumiseen

Aloitettun asuntorakentamisen määrä

Rakennuslupien määrä

*Kuntien arvio (tehty 3/2020)

- Helsingin seudulla aloitettiin vuonna 2020 19 600 asunnon rakentaminen.
- Rakennuslupia myönnettiin 20 600:lle asunnolle.

Sovittu toimenpide:

14 (/2). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu... Tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu kaudella 2020-2023 16 500 asuntoa vuodessa...

Valmistunut asuntotuotanto kunnittain 2020

Kunta/ seutu	Valmistuneet asunnot YHTEENSÄ	Valmistuneet kerrostaloasunnot yhteensä (AK)	Valmistuneet pientaloasunnot yhteensä (AP)	Tavoite	Toteuma %
Espoo	4 081	3 172	909	3 300	124 %
Helsinki	7 280	6 690	590	6 600	110 %
Kauniainen	289	278	11	80	361 %
Vantaa	2 918	2 424	494	2 640	111 %
PKS yhteensä	14 568	12 564	2 004	12 620	115 %
Hyvinkää	383	299	84	396	97 %
Järvenpää	835	631	204	566	148 %
Kerava	457	415	42	514	89 %
Kirkkonummi	360	247	113	434	83 %
Mäntsälä	141	68	73	212	67 %
Nurmijärvi	484	311	173	434	112 %
Pornainen	14	0	14	80	18 %
Sipoo	393	311	82	434	91 %
Tuusula	527	224	303	462	114 %
Vihti	79	0	79	344	23 %
KUUMA yhteensä	3 673	2 506	1 167	3 876	95 %
Helsingin seutu yhteensä	18 241	15 070	3 171	16 496	111 %

Sovittu toimenpide:

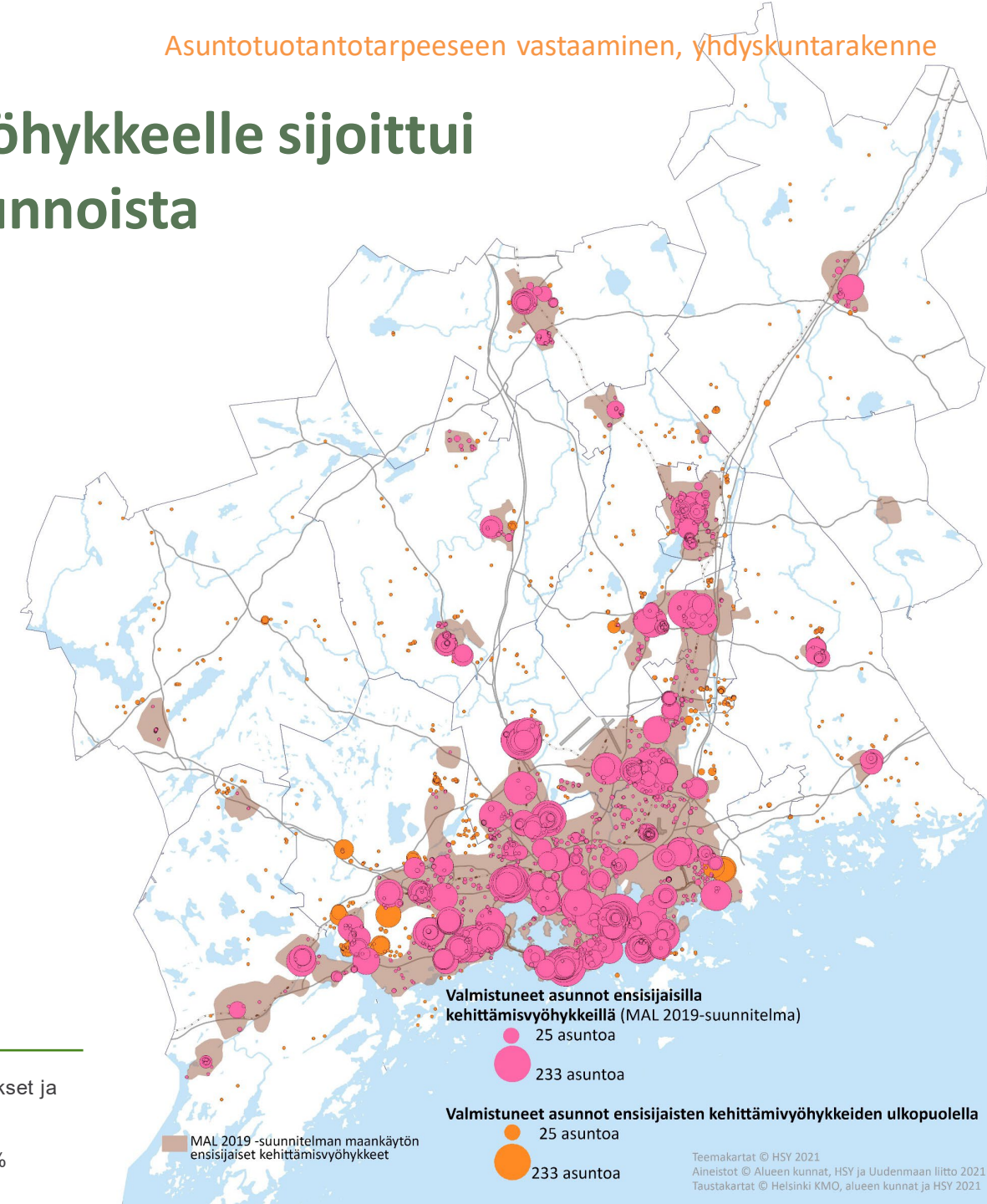
14 (/2). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu... Tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu kaudella 2020-2023 16 500 asuntoa vuodessa...

MAL 2019 ensisijaiselle kehittämissyöhykkeelle sijoittui 93 % vuonna 2020 valmistuneista asunnoista

Asuntotuotanto suhteessa ensisijaisiin kehittämissyöhykkeisiin ja asemakaavoitettuun alueeseen

- MAL 2019 –suunnitelmassa määritellyille ensisijaisille kehittämissyöhykkeille valmistui 16 903 asuntoa eli 93 % seudun asuntotuotannosta 2020.
- Vuoden 2020 lopussa asemakaavoitettuna olleelle alueelle valmistui 99 % asunnoista.
- Ensisijaisille vyöhykkeille valmistuvien asuntojen suuri määrä kertoo siitä, että kaavojen toteuttamisedellytykset ovat kunnossa, eikä kaavoituksen ja asuntotuotannon välillä ole pullonkauloja seudullisella tasolla. Kuntatasolla tilanne vaihtelee paljon.

	Asemakaava-alueen ulkopuolelle	Ensisijaisen kehittämissyöhykkeen ulkopuolelle
Espoo	0,3 %	13,3 %
Helsinki	0,0 %	2,6 %
Kauniainen	0,0 %	0,0 %
Vantaa	0,5 %	6,6 %
Hyvinkää	0,8 %	3,7 %
Järvenpää	0,1 %	2,4 %
Kerava	0,7 %	3,7 %
Kirkkonummi	5,0 %	9,4 %
Mäntsälä	13,5 %	27,7 %
Nurmijärvi	5,0 %	15,3 %
Pornainen	-	-
Sipoo	8,9 %	18,3 %
Tuusula	4,4 %	13,5 %
Vihti	24,1 %	73,4 %

Valmistuneet asunnot ensisijaisilla kehittämissyöhykkeillä (MAL 2019-suunnitelma)

● 25 asuntoa
● 233 asuntoa

Valmistuneet asunnot ensisijaisten kehittämissyöhykkeiden ulkopuolella

● 25 asuntoa
● 233 asuntoa

Sovittu toimenpide: 15. Kunnat varmistavat ensisijaisten vyöhykkeiden asemakaavojen toteuttamisedellytykset ja tonttien käyttöön saamisen.

Sovittu tavoitetilä: Seudulle on rakennettu vuoteen 2030 mennessä noin 200 000 uutta asuntoa, joista 90 % sijoittuu seudullisesti ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille.

MAL 2019 -suunnitelman maankäytön ensisijaiset kehittämissyöhykkeet

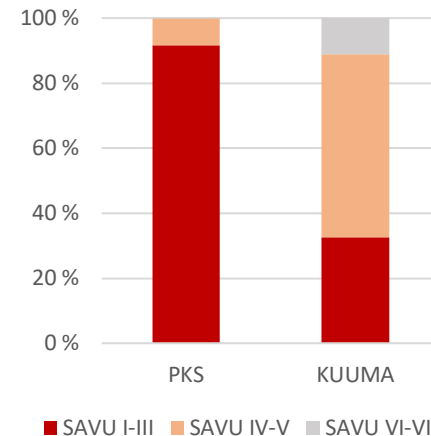
Kestävin kulkutavoin hyvin saavutettaville alueille sijoittui 91 % vuonna 2020 valmistuneista asunnoista

Asuntotuotanto SAVU-vyöhykkeillä

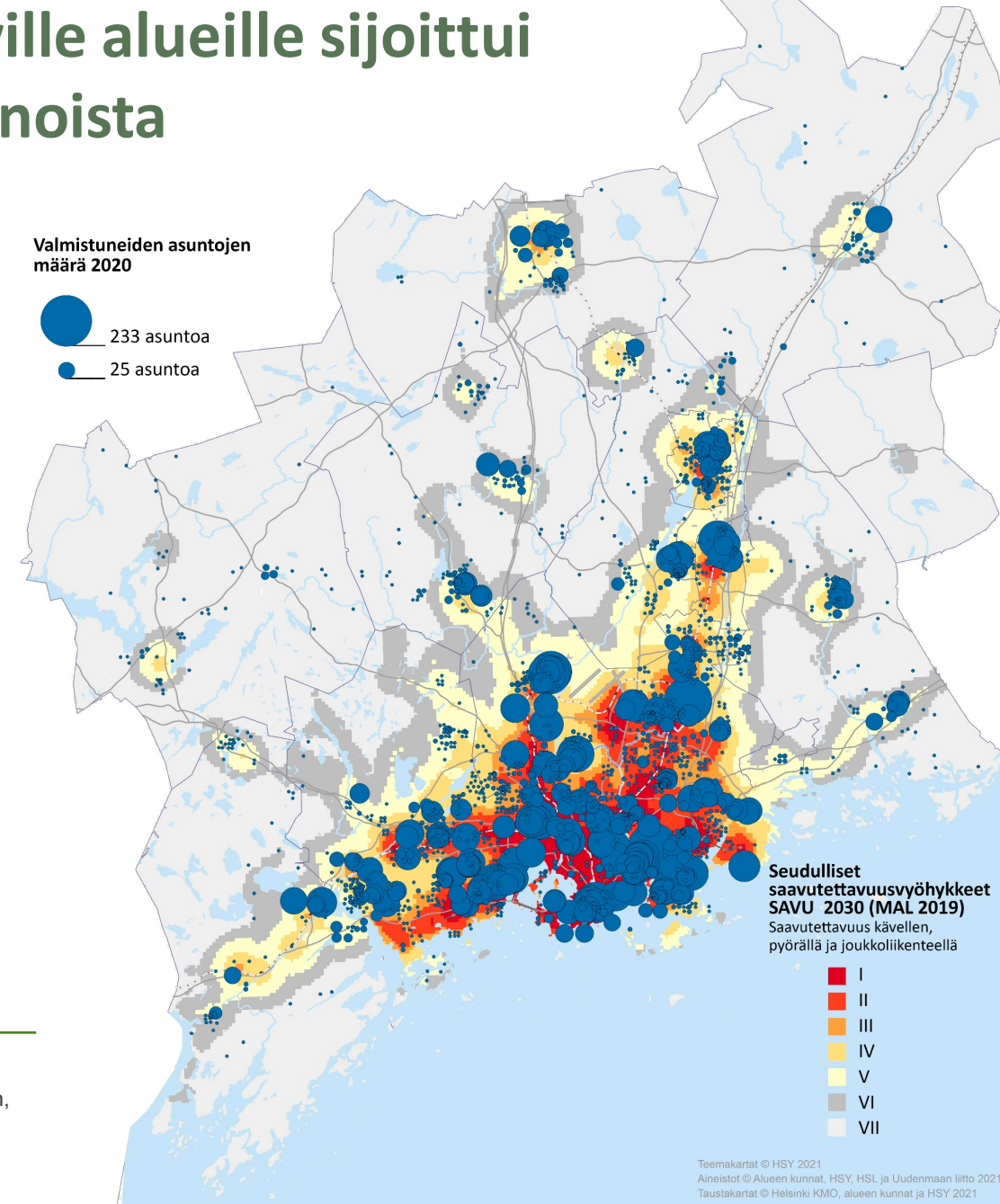
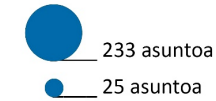
- MAL 2019 -suunnitelmassa määritellyjä kestävän liikkumisen vyöhykkeitä ovat pääkaupunkiseudulla SAVU-vyöhykkeet I-III ja KUUMA-kunnissa I-V.
- Niille sijoittui 16 589 asuntoa eli 91 % vuonna 2020 valmistuneista asunnoista

Asuntotuotannon sijoittuminen 2020

	SAVU I-III	SAVU IV-V	SAVU VI-VII
PKS	92 %	8 %	0 %
KUUMA	33 %	56%	11%
HS YHT	80 %	18 %	2 %

Valmistuneiden asuntojen määrä 2020

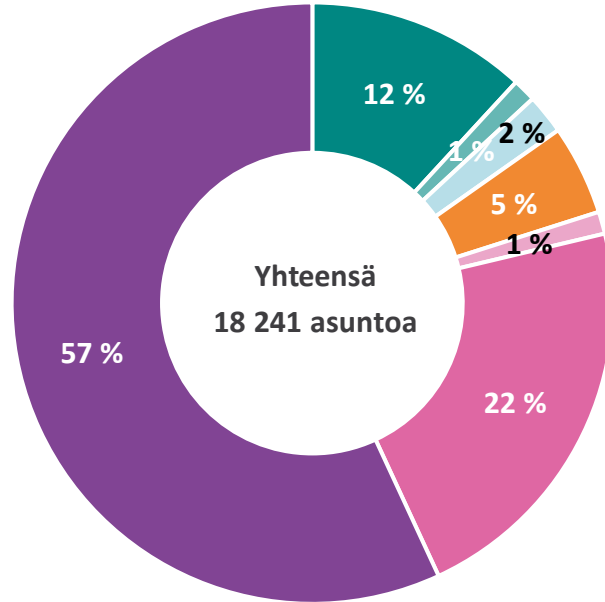
Sovittu tavoitetilä: Yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä muodostavat kokonaisuuden, joka mahdollistaa seudun kestävän kasvun, asukkaisen sujuvan ja turvallisen arjen sekä turvaa kestävien liikkumismuotojen kilpailukyvyn. Asumisen, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumista ohjataan kaavoituksella siten, että liikkumiseen liittyvät valinnat voivat olla kestäviä. Vuonna 2030 MAL 2019 –suunnitelman mukaisille kestävän liikkumisen vyöhykkeille sijoittuu vähintään 85 % seudun väestöstä.

Hallintamuotojakauma

- ARA-vuokra pitkä korkotuki
- ARA-vuokra erityisryhmät
- ARA-vuokra, lyhyt korkotuki
- Asumisoikeus
- Vuokra, valtion täytetäkaus
- Vapaarahoitteinen vuokra
- Vapaarahoitteinen omistus

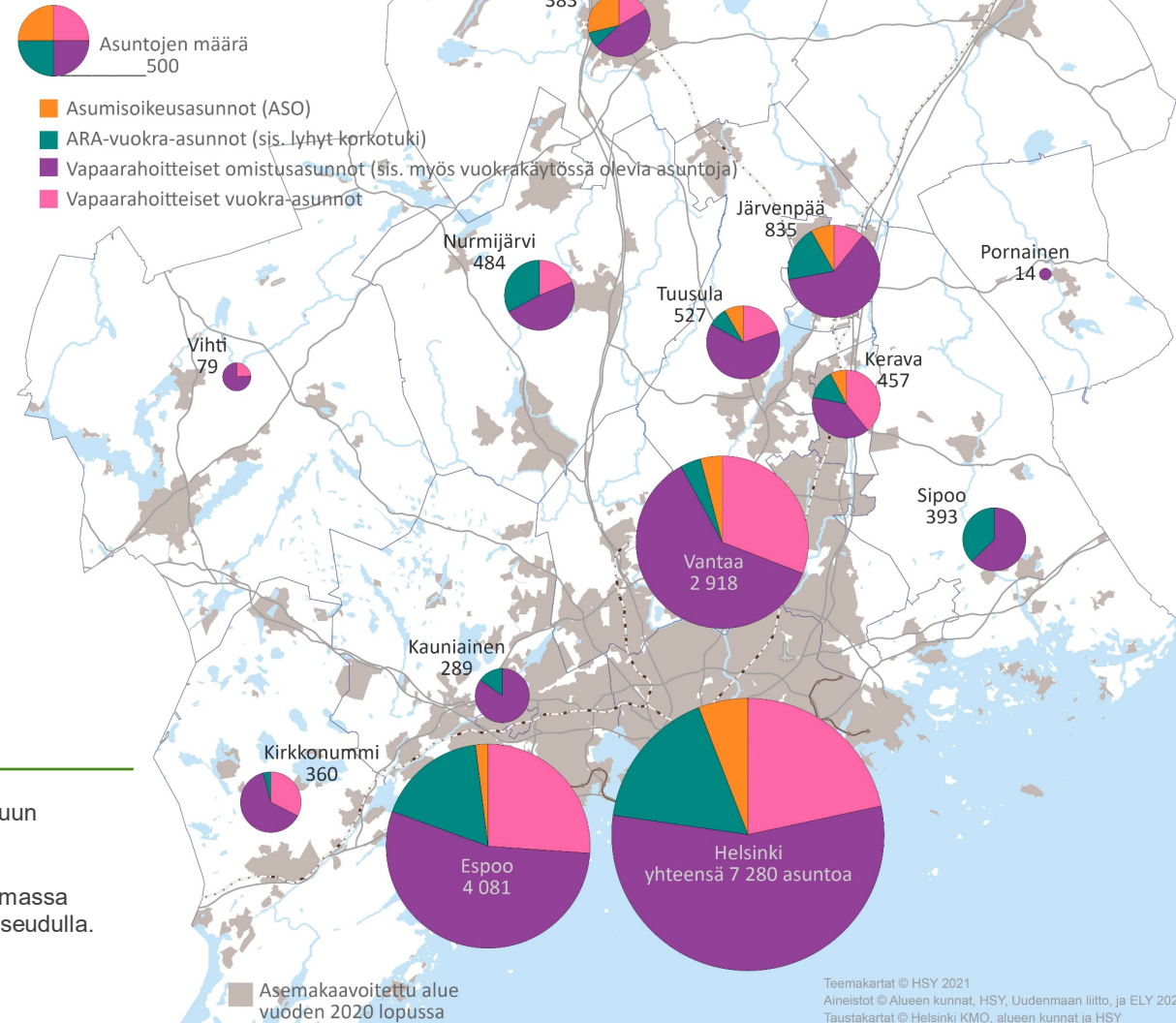
- Tuetun asuntotuotannon (ARA:t + ASO) osuus vuonna 2020 valmistuneista asunnoista oli 20 %.
- Vapaarahoitteinen omistusasuntotuotanto sisältää myös vuokrakäytössä olevia asuntoja.

Sovittu tavoittele: Asuntokaavoitus on laadukasta ja määrällisesti riittävää mahdollistaen seudun väestönkasvuun vastaavan asuntojen koko- ja hallintajakaumaltaan monipuolisen asuntotuotannon.

Asuinalueiden monipuolinen asukasrakenne vahvistaa seudun sosiaalista kestävyyttä. Myös heikoimmassa asemassa oleville väestöryhmille on riittävästi tarpeita vastaavia asumisratkaisuja ja asunnottomuus on poistettu Helsingin seudulla.

Sovittu kehittämisspolku: Turvataan asuntokannan kokojakauman ja hallintamuotojen monipuolisuus sekä kohtuuhintaisen asumisen edellytykset.

Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen

Valmistunut asuntotuotanto hallintamuodoin 2020

Kunta/ seutu	Valmistuneet asunnot YHTEENSÄ	Valmistuneet pitkäaikaisella korkotukilainalla rahoitetut ARA-vuokra-asunnot (PK)	Valmistuneet erityisryhmien ARA-vuokra-asunnot (ER)	Valmistuneet lyhyellä korkotukilainalla rahoitetut ARA-vuokra-asunnot (LK)	Valmistuneet asumisoikeusasunnot (ASO)	Kohtuuhintaisen tuettu tuotanto yhteensä (PK+ER+LK+ASO)	Tavoite	Toteuma %	Pitkäaikainen korkotuki ja erityisryhmät yhteensä (PK+ER)	Tavoite	Toteuma %	Valmistuneet vapaarahoitettavat vuokra-asunnot (VV)	Valmistuneet vuokra-asunnot, joille myönnetty valtion takauslaina (VT)	Valmistuneet vapaarahoitettavat vuokra-asunnot YHTEENSÄ	Valmistuneet vapaarahoitettavat omistusasunnot (VO)
Espoo	4 081	589	0	124	81	794	990	80 %	589	660	89 %	1 065	0	1 065	2 222
Helsinki	7 280	1 038	163	25	429	1 655	1 980	84 %	1 201	1 320	91 %	1 574	0	1 574	4 051
Kauniainen	289	44	0	0	0	44	24	183 %	44	16	275 %	0	0	0	245
Vantaa	2 918	0	7	106	120	233	792	29 %	7	528	1 %	769	132	901	1 784
PKS yhteensä	14 568	1 671	170	255	630	2 726	3 786	72 %	1 841	2 524	73 %	3 408	132	3 540	8 302
Hyvinkää	383	0	0	31	110	141	79	178 %	0	40	0 %	63	0	63	179
Järvenpää	835	95	28	42	68	233	113	206 %	123	57	216 %	90	0	90	512
Kerava	457	65	0	0	35	100	103	97 %	65	51	127 %	178	0	178	179
Kirkkonummi	360	0	15	0	0	15	87	17 %	15	43	35 %	117	0	117	228
Mäntsälä	141	0	0	64	0	64	42	152 %	0	21	0 %	5	0	5	72
Nurmijärvi	484	159	0	0	0	159	87	183 %	159	43	370 %	91	0	91	234
Pornainen	14					0	16	0 %	0	8	0 %			0	14
Sipoo	393	147	0	0	0	147	87	169 %	147	43	342 %	0	0	0	246
Tuusula	527	30	15	0	44	59	92	97 %	45	46	98 %	18	86	104	334
Vihti	79	0	0	0	0	0	69	0 %	0	34	0 %	19	0	19	60
KUUMA yhteensä	3 673	496	58	137	257	948	775	122 %	554	386	144 %	581	86	667	2 058
Helsingin seutu yhteensä	18 241	2 167	228	392	887	3 74	4 561	81 %	2 395	2 910	82 %	3 989	218	4 207	10 360

Sovittu toimenpide:

14 (/2). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu... Tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu kaudella 2020-2023 16 500 asuntoa vuodessa...

Sovittu tavoite: Asuntokaavoitus on laadukasta ja määrällisesti riittävää mahdollistaen seudun väestönkasvuun vastaavan asuntojen koko- ja hallintajakaumaltaan monipuolisen asuntotuotannon.

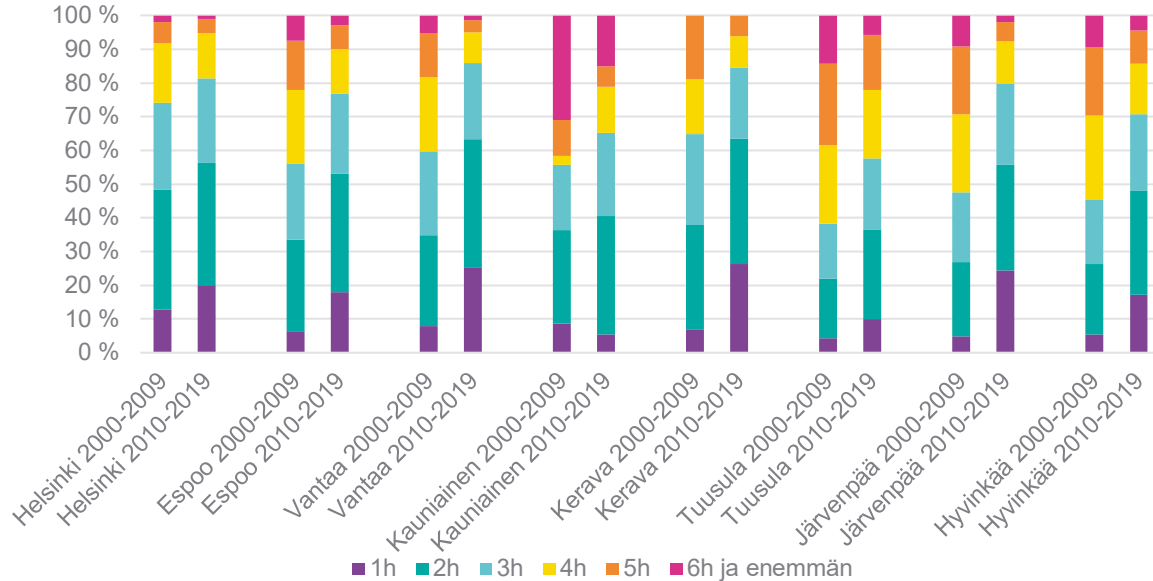
Asuinalueiden monipuolinen asukasrakenne vahvistaa seudun sosiaalista kestävyttä. Myös heikoimmassa asemassa oleville väestöryhmille on riittävästi tarpeita vastaavia asumisratkaisuja ja asunnottomuus on poistettu Helsingin seudulla.

Sovittu kehittämisspolku: Turvataan asuntokannan kokoajakauman ja hallintamuotojen monipuolisuus sekä kohtuuhintaisen asumisen edellytykset.

Huoneistotyyppijakauma

- Yksiöiden ja kaksioiden osuus asuntotuotannosta on lisääntynyt merkittävästi 2000-luvulla.
- Pienten asuntojen osuuden kasvu tuotannossa 2010-luvulla on ilmiö koko Helsingin seudulla.

Asuntotuotanto huoneistotyyppin mukaan 2000-2019

Lähde: Asumisen ilmiöt –selvitys (MAL 2023) / Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kerava, Tuusula, Järvenpää ja Hyvinkää

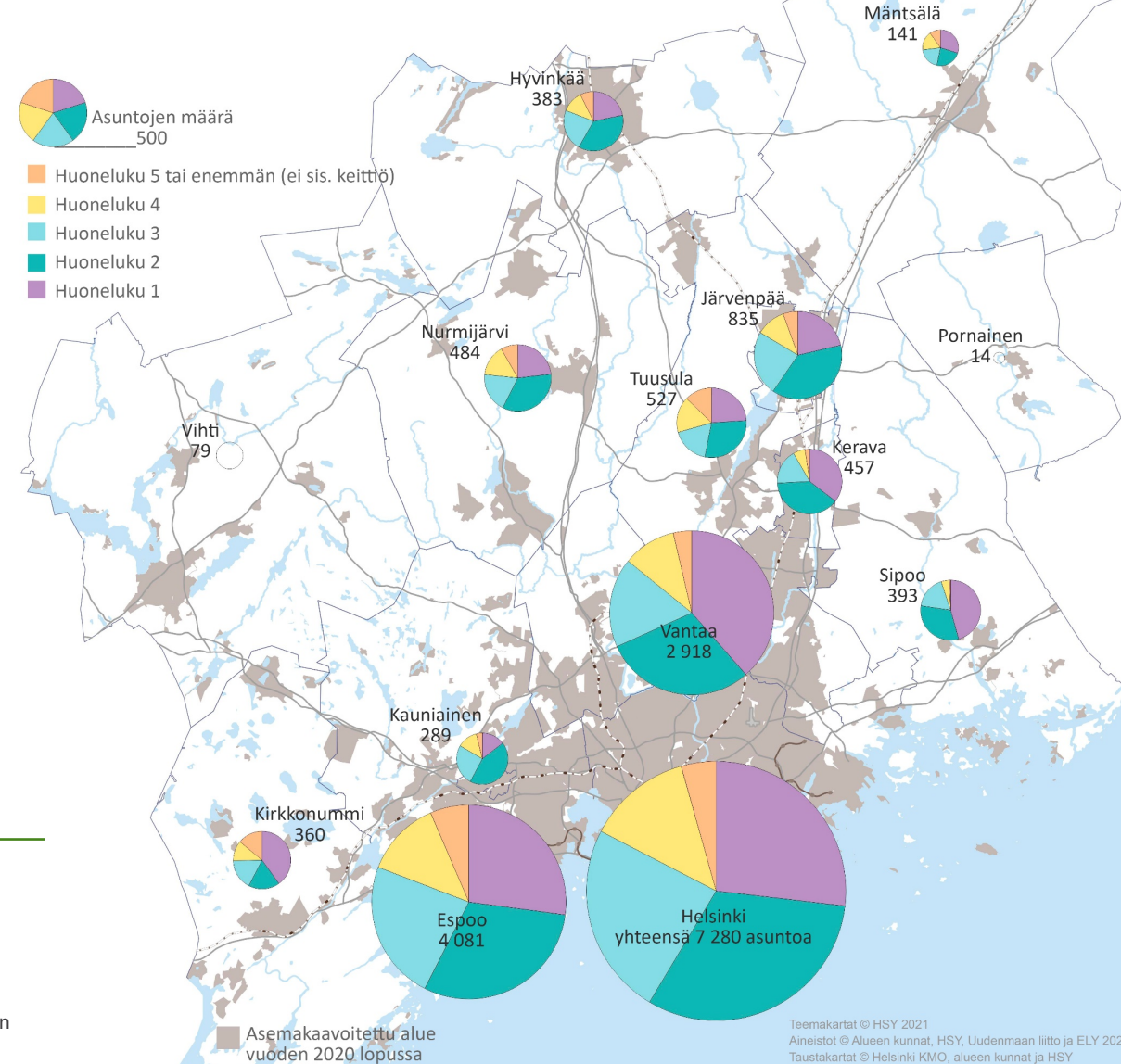
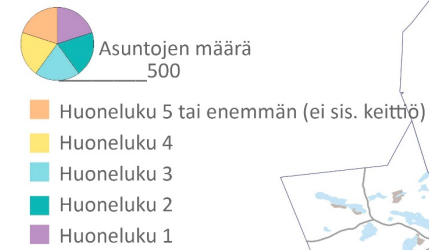
Sovittu tavoittele: Asuntokaavoitus on laadukasta ja määrällisesti riittävää mahdollistaen seudun väestönkasvuun vastaavan asuntojen koko- ja hallintajakaumaltaan monipuolisen asuntotuotannon.

Asuinalueiden monipuolinen asukasrakenne vahvistaa seudun sosiaalista kestävyyttä. Myös heikoimmassa asemassa oleville väestöryhmille on riittävästi tarpeita vastaavia asumisratkaisuja ja asunnottomuus on poistettu Helsingin seudulla.

Sovittu kehittämisspolku: Turvataan asutokannan kokojakauman ja hallintamuotojen monipuolisuus sekä kohtuuhintaisen asumisen edellytykset.

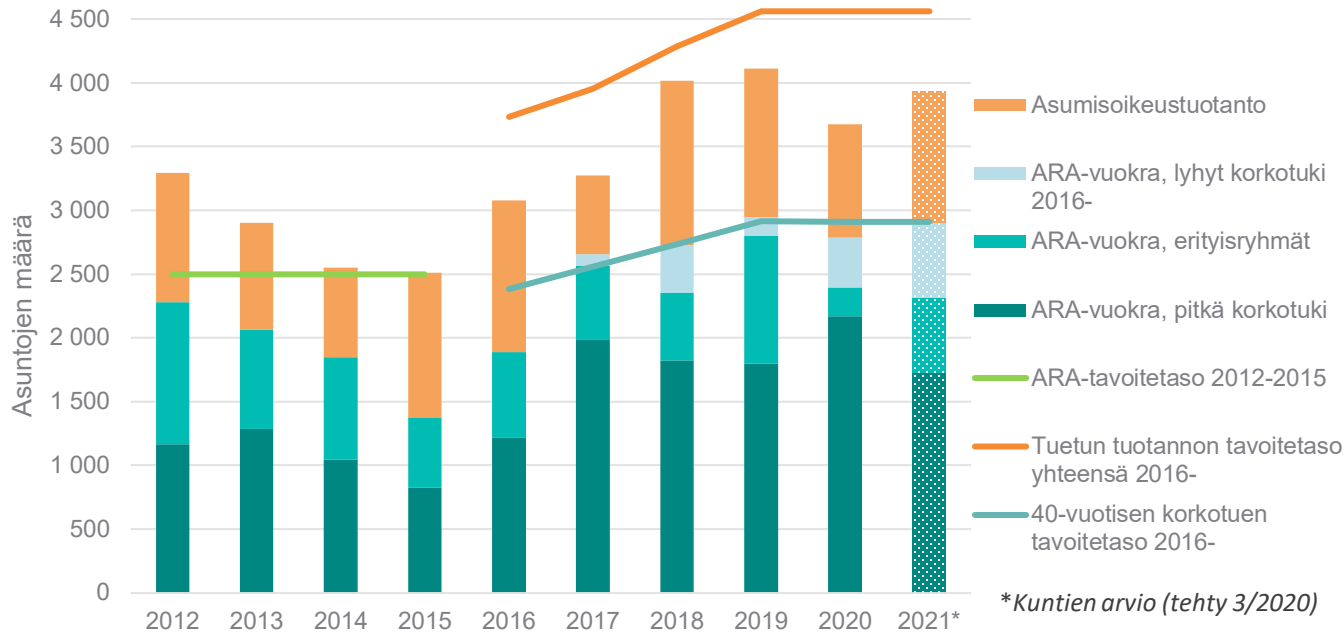
Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen

Huoneistotyytit vuoden 2020 asuntotuotannossa

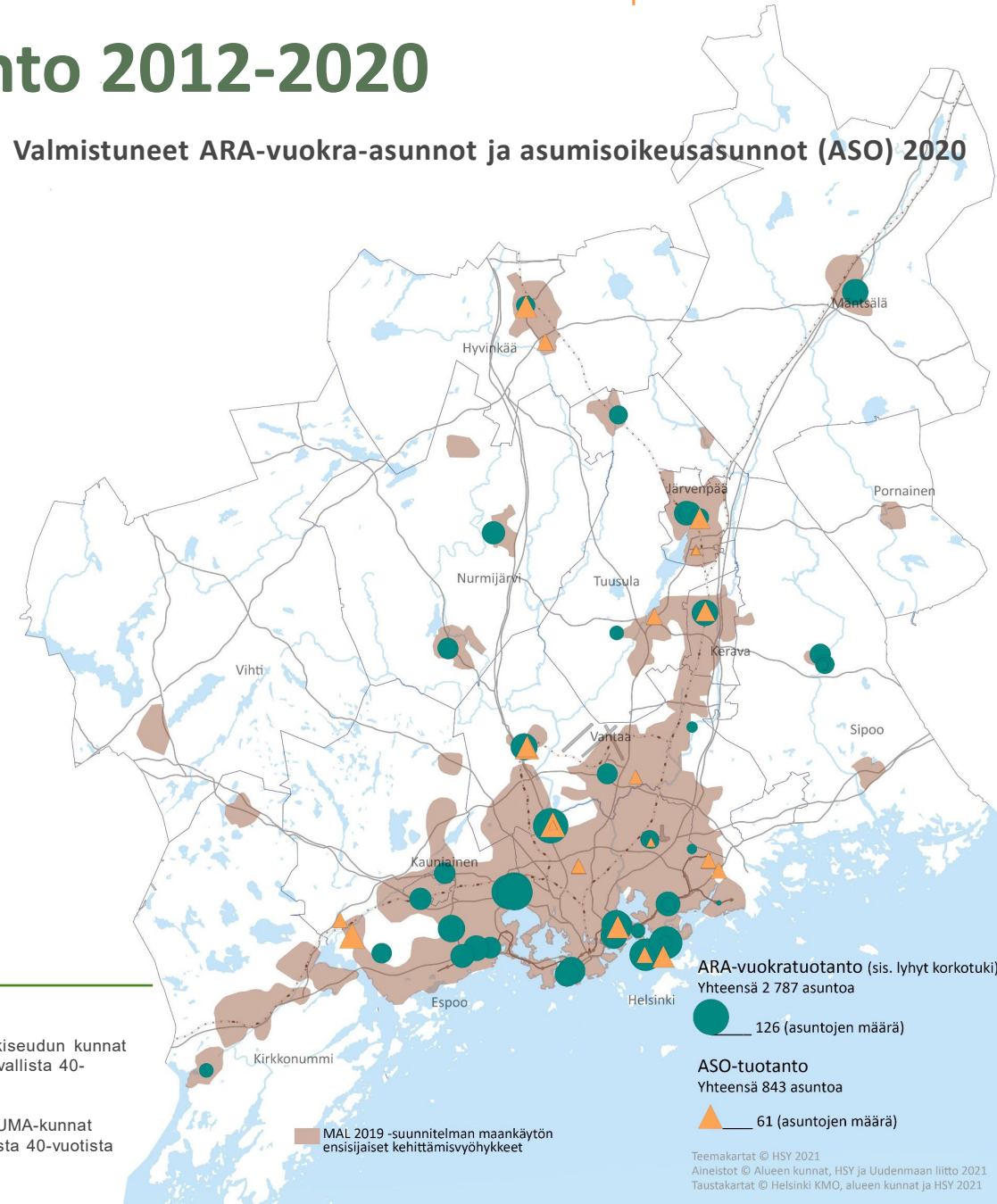

Valtion korkotukema asuntotuotanto 2012-2020

- Vuonna 2020 valmistui 2 167 normaalia ARA-vuokra-asuntoa ja 228 erityisryhmille tarkoitettua vuokra-asuntoa. Uusia asumisoikeusasuntoja valmistui 887.
- Vuonna 2020 kohtuuhintaiselle/korkotuki tuotannolle yhteensä asetetun tavoitteen toteutuma oli 81 % ja pitkäaikaisella korkotuelle rakennettavien asuntojen toteutuma oli 82 %.

Valmistuneet ARA-vuokra-asunnot ja asumisoikeusasunnot (ASO) 2020

Sovitut toimenpiteet:

16. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus on pääkaupunkiseudulla yhteensä 30 % PKS asuntotuotannon kokonaistavoitteesta. Pääkaupunkiseudun kunnat huolehtivat tontinluovutuksessaan tai maankäyttösopimuksissaan siitä, että pääkaupunkiseudun asuntotuotannosta 20 % on valtion tukemaa tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa.

17. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus on KUUMA-kunnissa yhteensä 20 % KUUMA-seudun asuntotuotannon kokonaistavoitteesta. KUUMA-kunnat huolehtivat tontinluovutuksessaan tai maankäyttösopimuksissaan siitä, että KUUMA-seudun asuntotuotannosta 10 % on valtion tukemaa tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa. (tavoitemäärät: liite 2)

Valtion tukeman asuntotuotannon osuuden nostaminen

- Valtion tukeman asuntotuotannon määrän nostamista edistettiin korottamalla korkotukivaltuutta 340 miljoonalla eurolla ja ARA-uudistuotannon määrä kasvoi selvästi.
- ARA-asunnoista yli 39 % rakennettiin pääkaupunkiseudulle ja 9 % Helsingin seudun muihin kuntiin. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuus tuotannosta vaihtelee kunnittain, koko seudulla lähestytään tavoitteita.
- Lyhyt korkotuki on ollut suosittu rahoitusmuoto alkuvuonna 2021 ja ARA joutuu säännöstelemään sen myöntämistä. Uusi haku tulossa syksyllä.

Valtion käynnistysavustukset ja A-Kruunun asuntotuotanto

ARA:n käynnistysavustukset

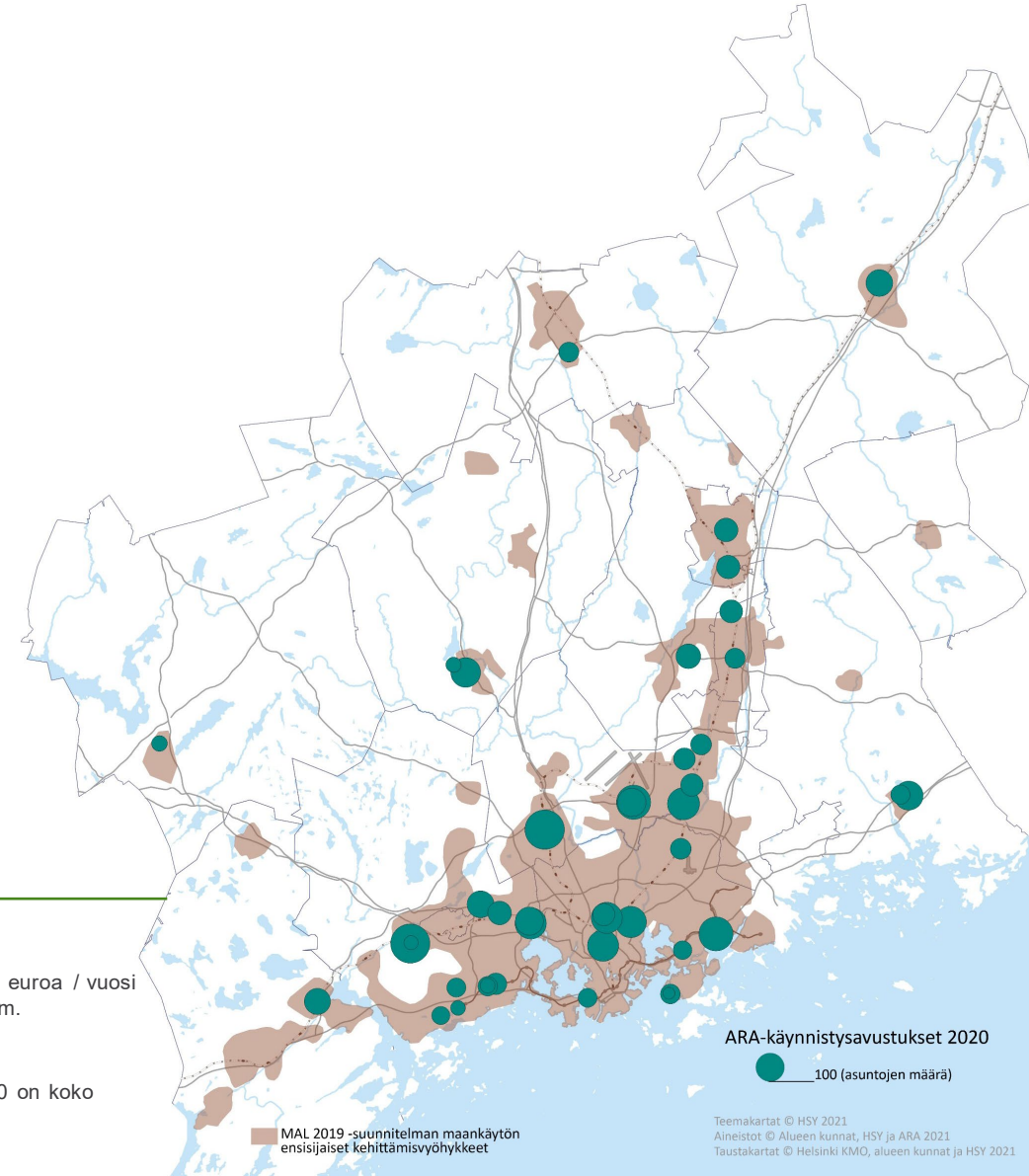
- Käynnistysavustuksia myönnettiin vuonna 2020 Helsingin seudulla 42 kohteeseen ja yli 3 200 asunnolle.
- Avustusten kokonaismäärä oli yli 32 miljoonaa euroa.
- Avustuksen saaneista kohteista 11 kpl oli A-Kruunun kohteita.
- Yksi 66 asunnon kohde ei ole maankäytön ensisijaisella vyöhykkeellä.

A-Kruunun asuntotuotanto käynnistymässä

- A-Kruunun ohjaus uusittiin yhtiökokouksessa 31.2.2021. Tavoitteena on, että yhtiö rakennuttaa vuosittain 800 asuntoa, joista pääosa on Helsingin seudulla ja muut muilla suurimmilla kasvuseuduilla.
- Rakennuttamisen perusteena on kohtuuhintaisten asuntojen merkittävä ja pitkäaikainen tarve seudulla. Lisäksi kohteiden valinnassa otetaan huomioon vuokra-asuntojen yleinen kysyntä asuinalueella ja kohteen hyvä sijainti yhdyskuntarakenteessa.
- Tavoitteena on nostaa puukerrostalojen osuus tuotannosta kolmasosaan vuonna 2024.
- Vuonna 2020 A-Kruunu aloitti 659 asunnon rakentamisen ja vuodenvaihteessa 31.12.2020 suunnittelussa oli yli 800 asuntoa.

Kunta	Avustusmäärä €	Kohteiden määrä	Asuntojen määrä
Espoo	8 440 000	12	844
Helsinki	6 740 000	10	778
Hyvinkää	500 000	1	50
Järvenpää	1 370 000	2	137
Kerava	1 170 000	2	117
Kirkkonummi	1 275 000	1	85
Mäntsälä	890 000	1	89
Nurmijärvi	1 390 000	2	139
Sipoo	1 745 000	2	151
Tuusula	760 000	1	76
Vantaa	7 690 000	7	742
Vihti	310 000	1	31
Seutu yhteensä	32 280 000	42	3239

Lähde: ARA 2021

Sovitut toimenpiteet:

19. Valtio osoittaa tavallisille 40-vuotuisille korkotukivuokra-asunnoille 10 000 euron asuntokohtaista käynnistysavustusta 20 miljoonaa euroa / vuosi MAL 2019 –suunnitelman mukaisille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille rakennettaville asunnoille. Puurakenteisille kerrostaloille em. vyöhykkeillä käynnistysavustusta myönnetään 12 000 eur/asunto.

20. Valtio-omisteinen A-Kruunu rakennuttaa omistukseensa tavallisia 40-vuotisia korkotukivuokra-asuntoja. Tavoitteena on, että rakennuttamistoiminta kasvaa siten, että vuodesta 2021 yhtiön asuntoaloitusten vuotuinen määrä on noin 800 asuntoa, joista noin 600 on koko Helsingin seudun alueella, ja 15 % puukerrostaloasuntoja.

ARA-käynnistysavustukset 2020

● 100 (asuntojen määrä)

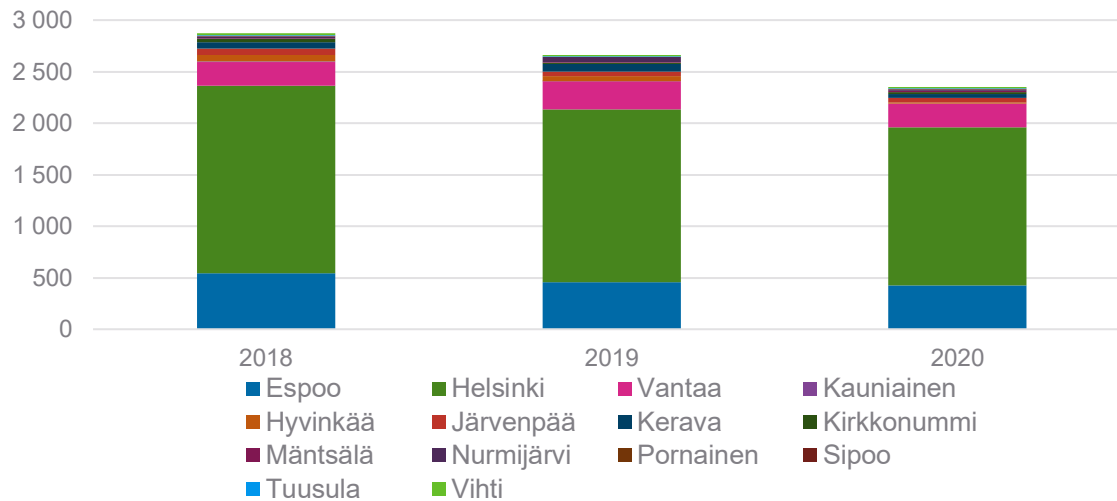
MAL 2019 -suunnitelman maankäytön ensisijaiset kehittämissvyöhykkeet

Teemakartat © HSY 2021
Aineistot © Alueen kunnat, HSY ja ARA 2021
Taustakartat © Helsinki KMO, alueen kunnat ja HSY 2021

Asunnottomuuden puolittaminen

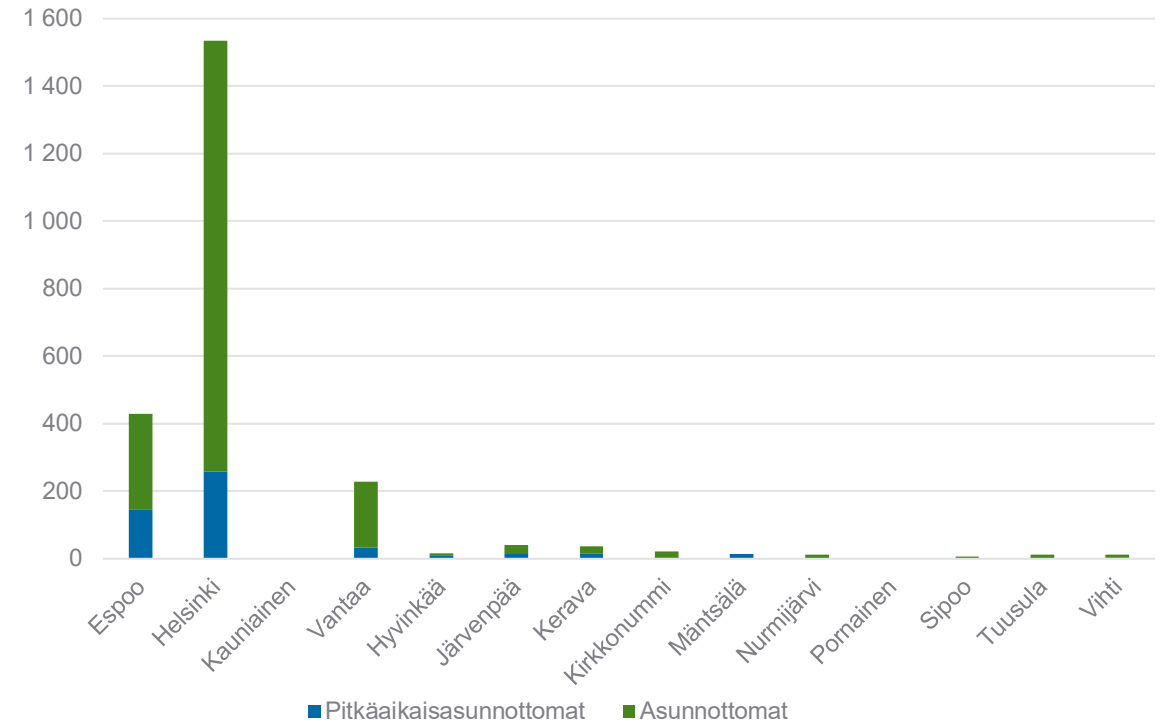
Asunnottomuuden kehitys Helsingin seudulla

- Asunnottomuuden vertailuvuodesta 2019 asunnottomien määrä laski reilulla 300:lla hengellä. Asunnottomien määrä vuonna 2020 oli yhteensä 2 355.
- Asunnottomuus keskittyy pääkaupunkiseudulle, missä oleskelee puolet (50 %) Suomen yksinelävistä asunnottomista ja 41 % pitkäaikaisasunnottomista.

Yksinelävät asunnottomat Helsingin seudulla vuonna 2020

Yhteensä 2 355 asunnottomia

Pitkäaikaisasunnottomat = asunnottomuus kestänyt vähintään vuoden tai toistuva asunnottomuus viimeisen 3 vuoden aikana

Lähde: ARA 2021

Sovittu toimenpide:

21. Seudun kunnat sitoutuvat yhdessä valtion kanssa ehkäisemään ja vähentämään asunnottomuutta tavoitteena asunnottomuuden puolittaminen vuoteen 2023 mennessä. Seudun kunnista Helsinki, Espoo, Vantaa, Hyvinkää ja Järvenpää osallistuvat vuosina 2020-2022 toteutettavaan asunnottomuuden yhteistyöohjelmaan, jonka tavoitteena on lisätä kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa asunnottomille sekä vahvistaa kuntien asunnottomuustyötä.

Liikenne

- Yhteenveto
- Tarkemmat tiedot toimenpiteittäin

Liikenne – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020 (1/4)

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
4.1 Lähijunaliikenteen varikot	Merkittäviä haasteita	Toteuttajatahoksi on sovittu Pääkaupunkiseudun junakalustoyhtiö Oy. Varikoiden sijoittumisesta ei ole päätöksiä.
4.2 Espoon Kaupunkirata	Edistyy	Sopimus toteuttamisesta ja rakentamissuunnittelun laatimisesta on tehty 1/2021. Radan rakentamissuunnittelu alkoi helmikuussa 2021.
4.3 Päärata Pasila-Riihimäki 2. vaihe	Edistyy	Rakentamisvalmius alkuvuodesta 2022.
4.4 Keravan liityntäpysäköinti	Edistyy	2021 aikana asemakaava pyritään saamaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi, jonka jälkeen laaditaan kustannusjakosopimus valtion ja muiden kuntien kanssa.
4.5 Helsinki-Pasila 4.5.1 Liikennöintimallin päivitys 4.5.2 Ratasuunnitelma ja muut toimenpiteet	Edistyy	Helsinki–Pasila-välin kapasiteettiselvitys ja siihen kuuluva simulointi tehdään v. 2021 aikana. Väylävirasto hakee voimassaolevalle Pissararadan ratasuunnitelmalle jatkoa vuonna 2021 (5 vuotta).
4.6 Santarata	Kaipaa huomiota	Alustava selvitys vaihtoehtoisista sijainneista ja suositukset jatkotoimenpiteistä on käynnissä.

Liikenne – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020 (2/4)

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
5.1 Vihdintien pikaraitiotie	Edistyy	<ul style="list-style-type: none"> Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelman 20.1.2021. Raitiotien ja sen edellyttämän katuinfrastruktuurin kokonaiskustannusarvio on 160 miljoonaa euroa. Suunnitelma käsittää Vihdintien pikaraitiotien sekä läntisen kantakaupungin raitiotiet. 2021 aikana kaupunki organisoituu jatkosuunnitteluun. Kaupunki sopii valtion kanssa MAL-sopimuksen mukaisten valtionosuuksien tarkemmasta kohdentumisesta 2021 aikana.
5.2 Vantaan ratikka	Edistyy	<ul style="list-style-type: none"> Katusuunnittelu on käynnissä koko reitin pituudella aikataulun mukaisesti. Asemakaavat ja kaavarunko etenevät suunnitellusti.
5.3 Viikin-Malmin pikaraitiotie	Edistyy	<ul style="list-style-type: none"> Yleissuunnittelu on käynnissä ja tekninen yleissuunnitelma valmistuu keväällä 2021.
6 Valtion avustukset julkisen henkilöliikenteen palveluiden järjestämiseen	Edistyy	<ul style="list-style-type: none"> Vuodelle 2020 Traficom myönsi HSL:lle suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukea 4,825 M€, ilmastoperusteisiin toimenpiteisiin 3,5 M€ ja 4. lisätalousarvion koronataukea 58,95 M€ (Ei MAL-kohde). Digitalisaatioon ja palveluistumiseen Traficom myönsi HSL:lle vuosille 2020-2021 valtionavustusta yhteensä 3,1 M€. ELY myönsi Hyvinkäälle 2020 valtionavustusta 532 000 €, joista 520 000 € ostoliikenteen kustannuksiin ja 12 000 € hintavelvoitteiden korvauksiin sekä koronaperusteista avustusta 176 000 €.
7 Metron kapasiteetti	Edistyy	<ul style="list-style-type: none"> Metron kapasiteetin nostohankkeen yleissuunnitelma esiteltiin tiedoksi HKL:n johtokunnalle, Espoon kaupunginhallitukselle ja HSL:n hallitukselle tammikuussa 2021. Hankkeen 1. vaiheen hankesuunnittelu toteutetaan vuoden 2021 aikana.

Liikenne – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020 (3/4)

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
8 KUHA-hankkeet	Edistyy	<ul style="list-style-type: none"> KUUMA-seudun KUHA-hankkeiden ohjelma on hyväksytty HLJ-toimikunnassa 24.11.2020. Espoon KUHA-kohteista saavutettiin neuvottelutulos 10.6.2021. Espoon KUHA-kohteet hyväksytään vielä HLJ-toimikunnan kokouksessa 23.9.2021.
9 Raskaan liikenteen palvelualueet	Merkittäviä haasteita	<ul style="list-style-type: none"> Vantaan yleiskaavassa vt3:n varteen Kehä IV -linjauksen kohdalle osoitetulle alueelle on alkamassa tiesuunnitelman laatiminen palvelualueelle. Kohteen toteuttaminen MAL-kaudella 2020-2023 on epävarmaa. Muita kohteita ei ole kuntien kaavoituksessa osoitettu tai alueille halutaan muuta toimintaa.
10 Kävely ja pyöräily	Kaipaa huomiota	<ul style="list-style-type: none"> 10a: Lopullista päätöstä rahoituksen kohdentamisesta ei ole tehty, 10 b: Helsingin MAL-seudun kunnista saatiin 21 hakemusta, joissa haettavan valtionavustuksen määrä reilut 24 milj. euroa. Valtionavustusta myönnettiin 16 hankkeelle yht. 13 milj €. 10c: Edistetään Liikenne 12 –suunnitelman ja fossiilittoman liikenteen tiekartan mukaisesti.
11 Ruuhkamaksut	Merkittäviä haasteita	<ul style="list-style-type: none"> Valtio ei ole aloittanut ruuhkamaksujen mahdollistamista koskevaa säädösvalmistelua.
12 MAL-suunnittelu	Edistyy	<ul style="list-style-type: none"> MAL 2023 -puiteohjelma on hyväksytty HSL:n hallituksessa ja Helsingin seudun yhteistyökokouksessa HSYK:issä 15.12.2020 sekä KUUMA-johtokunnassa 17.3.2021.

Liikenne – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020 (4/4)

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
13 Matkaketjut, raportointi, digitalisaatio, automatisaatio	Edistyy	<ul style="list-style-type: none"> Toimenpiteet ovat käynnistyneet.

Liikenteen toimenpiteet

Seurannassa tarkastellaan pääosin vuoden 2020 kehitystä, mutta mukana on myös kevään 2021 aikana tapahtunutta kehitystä

Lähijunavarikot

- **Varikoiden toteuttajaksi** on sovittu Pääkaupunkiseudun junakalusto oy (HSYK-kokous 11.5.2021)
- **Varikoiden sijoittumisesta** ei ole päätöksiä. Ilman ensimmäisen varikon sijaintia (kunnossapitovarikko) HSL ei käynnistä uuden junakaluston hankintaa ja vaarana on, että kalusto ei riitä suunnitellun liikenteen järjestämiseen. Rantaradan varikon osalta kunnat selvittävät varikon sijaintia (tilanne 3/2021).
- **Kaavatilanne**
  - Rantaradan varikon tilanne 3/2021: Kaikki sijaintivaihtoehdot edellyttävät osayleiskaavoitusta ja asemakaavoitusta.
  - Kehäradan varikon tilanne 3/2021: Vantaan uusi yleiskaava ei varaa suoraan varikolle sijaintia Kehäradan varrelta. Varikon tarve on kuitenkin tiedostettu ja sen kaavoittaminen (osayleiskaava), sitten kun riittävät suunnitelmat sen tarpeesta ja aikataulusta ovat olemassa, voidaan käynnistää.
  - Pääradan varikon tilanne: Uusimaa-kaava 2050:ssä on kohdemerkintä raskaan raideliikenteen varikolle. Keravan yleiskaava 2035:ssä alue on teollisuus- ja varastoaluetta, jolle saa sijoittaa logistiikka- ja varikkotoimintoja. Alue on asemakaavoitettu rautatiealueeksi.
- **Lisätietoja aikataulusta**
  - Kun toteuttaja on ratkaistu, sijoitusjärjestys ja suunnittelun eteneminen edellyttävät ripeää etenemistä

Sovittu toimenpide: 4.1

Kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun.

Kunnat laativat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarpeelliset suunnitelmat varikoiden toteuttamiseksi sekä ratkaisevat varikoiden toteuttajan, suunnittelijan, rakentajan ja omistuksellisen rakenteen.

Sijaintikunnat laativat varikoiden vaatimat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kaavat. Väylävirasto osallistuu suunnitteluun erityisesti siltä osin, kuin varikot edellyttävät toimia valtion väyläverkkoon.

Valtio osallistuu sopimuskaudella lähiliikenteen varikoiden suunnittelun kustannuksiin 30%:n, kuitenkin enintään 3 miljoonan euron osuudella. Valtio voi osoittaa maa-alueitaan varikoiden tarpeisiin ja kannustaa maa-alueita omistavia yhtiöitä hyvään yhteistyöhön kaupunkien kanssa. Kuntien rahoitusosuus varikoiden suunnittelusta on 70 %.

Valtio ratkaisee pidemmän aikavälin toimenpiteensä lähijunaliikenteen varikoiden toteutukseen seuraavan MAL-sopimuksen tai varikoiden rakentamispäätöksen yhteydessä. Tehokkaan lähijunaliikenteen liikennöinnin mahdollistavan varikkokokonaisuuden suunnittelun eteneminen on edellytyksenä kohdassa 4.2 mainituille valtion panostuksille.

Espoon kaupunkirata

Hankkeen eteneminen:

- Sopimus toteuttamisesta (Väylävirasto, Espoo, Kauniainen) ja rakentamissuunnittelun laatimisesta tehty 1/2021.
- Rakentamissuunnittelu on käynnistymässä.
- Tilanne 3/2021: Radan rakentamissuunnittelu alkoi helmikuussa 2021. Rantaradanbaanan yleissuunnittelu alkoi helmikuussa 2021.
- Hankkeen rakennussuunnitteluun on myönnetty CEF-rahoitusta 11 milj. euroa.

Kustannusjakosopimus:

- 14.1.2021 allekirjoitetussa toteutussopimuksessa on määritetty kustannusvastuut. Kustannusjako on seuraava: Väylävirasto 50 %, Espoo 40 % ja Kauniainen 10 %.
- Tilanne 3/2021: Espoon kaupunginhallitus on 9.11.2020 § 376 hyväksynyt Väyläviraston sekä Espoon ja Kauniaisten kaupunkien välisen sopimuksen Espoon kaupunkiradan toteuttamisesta. Espoon valtuusto on 3.12.2020 § 169 hyväksynyt vuoden 2021 talousarvion ja taloussuunnitelman, joihin kaupunkiratahanke sisältyy.

Lisätietoja aikataulusta:

- Rakentamissuunnittelua tehdään ensimmäiset kaksi vuotta. Rakentaminen käynnistyy vuonna 2023.
- Tilanne 3/2021: Radan rakentamissuunnittelu valmistunee 6/2023. Rantaradanbaanan yleissuunnittelu valmistunee 8/2021.

Lähteet ja linkit:

<https://vayla.fi/espoonkaupunkirata> <https://www.facebook.com/espoonkaupunkirata>

Sovittu toimenpide: 4.2

Valtio käynnistää Espoon kaupunkiradan Leppävaara-Kauklahti toteuttamisen ratasuunnitelman mukaisesti. Valtion rahoitusosuus hankkeen toteuttamiskustannuksista on 50 %, enintään kuitenkin 137,5 miljoonaa euroa. Kuntien rahoitusosuus hankkeen toteuttamiskustannuksista on 50 %, enintään kuitenkin 137,5 miljoonaa euroa. Toteutus päätöksen yhteydessä valtio ja kunnat tekevät kustannustenjakosopimuksen.

Päärata Pasila-Riihimäki 2. vaihe

Hankkeen tiedot

- Hanke on jaettu kahteen ratasuunnitelmaan: Kytömaa-Ainola ja Purola-Jokela.
- Kytömaa-Ainola -välin ratasuunnitelma on lainvoimainen. Rakentamissuunnittelu on käynnissä ja rakentaminen käynnistyy loppuvuodesta 2021. Purola–Jokela-välin ratasuunnitelman hyväksymistä odotetaan kesän aikana. Ratasuunnitelman saatua lainvoiman voi rakentamissuunnittelu käynnistyä, mahdollisesti alkuvuodesta 2022.
- Purola-Jokela-välin ratasuunnitelman hyväksymistä odotetaan kesän aikana. Ratasuunnitelman saatua lainvoiman voi rakentamissuunnittelu käynnistyä, mahdollisesti alkuvuodesta 2022.
- Hankkeeseen kuuluu Keravan liityntäpysäköintilaitoksen rakentaminen yhdessä Keravan kaupungin kanssa.
- Hankkeelle on myönnetty 6,5 milj. euroa CEF –rahoitusta.

Lisätietoa aikataulusta:

- Toteuttamissopimusneuvottelut Järvenpään ja Väyläviraston kanssa aloitetaan elokuussa.

Lähteet ja linkit:

<https://vayla.fi/pasila-riihimaki>

Keravan liityntäpysäköinti

Hankkeen tiedot

- Asemakaavaluonnos oli nähtävillä 2020.
- Vuoden 2021 aikana asemakaava pyritään saamaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Kustannusjakosopimus valtion ja muiden kuntien kanssa voidaan laatia sen jälkeen, kun asemakaavaehdotuksen jälkeen pysäköinnin määrä varmistuu.

Sovittu toimenpide: 4.4

Valtio ja kunnat käynnistävät yhdessä **Keravan liityntäpysäköinnin toteutuksen**. Keravan liityntäpysäköinnin kehittämistä ja kustannusjaosta kuntien ja valtion välillä sovitaan erillisillä sopimuksilla. Valtion kustannusosuus sisältyy Pasila-Riihimäki 2. vaiheen toteutukseen

Helsinki–Pasila: Liikennöintimallin päivitys sekä ratasuunnitelma ja muut toimenpiteet

Liikennöintimallin päivitys

- Helsinki-Pasila-välille laaditaan selvitys, jonka ensimmäinen vaihe on Helsinki-Pasila-välin ratakapasiteetin ja liikennekysynnän selvittäminen. Siinä huomioidaan tulevaisuuden raideliikenteen kasvutarpeet, sekä Helsingin seudun että valtakunnalliset tarpeet (mm. nopeat yhteydet, lentorata). Toimintaympäristön muutokset: uudet varikot (huoltoraiteiden käyttömahdollisuus), digirata, aseman toimintamallien muutosmahdollisuudet, vaihteistomuutokset, ratakapasiteettia arvioidaan sekä Pisaran kanssa että ilman Pisaraa. Seuraavassa vaiheessa suunnitellaan liikenne tarkemmin yhdessä muun toiminnallisen kokonaisuuden kanssa (Pisara+varikot+digirata+muut infratoimenpiteet) sekä tarkennetaan Pisaran ratasuunnitelman mahdolliset päivitystarpeet. Selvityskokonaisuuteen kuuluu tarkoituksenmukaisen liikennöintimallin suunnittelu eri vaiheissa.
- Selvityksen laativat Väylävirasto ja HSL

Ratasuunnitelma ja muut toimenpiteet

- Väylävirasto hakee voimassaolevalle ratasuunnitelmalle jatkoa vuonna 2021 (5 vuotta). Traficom käsittelee hakemuksen.

Lisätietoa aikataulusta:

- Helsinki-Pasila –välin kapasiteettiselvitys ja siihen kuuluva simulointi tehdään v. 2021 aikana.
- Pisaran ratasuunnitelman voimassaoloa on tarkoitus jatkaa vuoteen 2026.

Sovittu toimenpide: 4.5.1 ja 4.5.2

Helsinki-Pasila-välin ratakapasiteetin lisäämiseen valmistaudutaan:

4.5.1 Päivitetään Helsinkiin suuntautuvan junatarjonnan merkittävän kasvattamisen mahdollistava liikennöintimalli muun muassa Pisara+ -selvityksen (2019), Lähijunaliikennealueen varikkoselvityksen (2020) ja Digirata-selvityksen (2020) sekä muiden Pasila-Helsinki-välin rautatieinfrastruktuurin kehittämistä ja kapasiteetin kasvattamista koskevien selvitysten (esimerkiksi hankeyhtiöiden suunnittelu, Lentorata, itäisen suunnan raideyhteys) tulosten pohjalta ja kuvataan liikenteen kehittämisen sekä kansantalouden kannalta tehokkain ja parhaan kokonaisuhyödyn tuova malli. Selvitys laaditaan valtion johdolla yhteistyössä HSL:n ja kuntien kanssa. Selvityksen kustannuksista **sovitaan valtion ja HSL:n kesken erikseen.**

4.5.2 Käynnistetään tarvittavien ratasuunnitelmien laatiminen ja muiden toimenpiteiden toteutus Pisara+ -selvityksen mukaisen sekä kohdan 4.5.1 selvityksen johtopäätösten edistämiseksi. Pisara+ -toimenpidepaketin **43** edistämisen edellytys on, että lähijunaliikenteen varikoiden edistäminen etenee kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla ja kestävän liikennöintimallin kannalta tarvittavista lähijunaliikenteen varikoista on tehty rakentamispäätös.

Hankkeen tiedot

- Tilanne 3/2021: Vantaan kaupunki on käynnistänyt selvityksen Santaradan ja siihen liittyvän Hakkilan varastoalueen korvaamisen mahdollistavista sijainneista. Työhön osallistuvat asianomaiset kunnat ja Väylä. Työn tulokset valmistuvat huhti-toukokuussa 2021.
- Väylävirasto selvittää koko Etelä-Suomen alueella kunnossapidon ja mm. sepelinlastauksen tarpeet.

Lisätietoa aikataulusta:

- Alustava selvitys vaihtoehtoisista sijainneista on käynnissä.

Sovittu toimenpide: 4.6

Väylävirasto laatii selvityksen Santaradan siirtämisestä valtion rataverkolla ja sen nykyisistä aluevarauksista luopumisesta. Kunnat tarjoavat Santaradalle vaihtoehtoisen, pääkaupunkiseudun junaliikenteen tehokasta kunnossapidon toteuttamista vastaavan paikan. Santaradan siirrolla mahdollistetaan pikaraitiotien rakentaminen ja maankäytön kehittäminen sen nykyisellä alueella.

Vihdintien pikaraitiotie

- Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelman 20.1.2021. Raitiotien ja sen edellyttämän katuinfrastruktuurin kokonaiskustannusarvio on 160 miljoonaa euroa. Suunnitelma käsittää Vihdintien pikaraitiotien sekä läntisen kantakaupungin raitiotiet.
- Vuoden 2021 aikana kaupunki organisoituu jatkosuunnitteluun. Hanke vastuutetaan HKL:ssa. Liikennesuunnittelua edistetään läntisen bulevardikaupungin asemakaavojen laatimisen yhteydessä.
- Kaupunki sopii valtion kanssa MAL-sopimuksen mukaisten valtionosuuksien tarkemmasta kohdentumisesta vuoden 2021 aikana. Tavoitteena, että tuet kirjataan valtion talousarvioon vuodelle 2023.

Lisätietoa aikataulusta:

- Hankesuunnittelu vuoden 2022 aikana, päätös toteutustavasta 2022 lopulla. Tarkempi suunnittelu 2023 alkaen. Tavoitteena rakentamisen aloitusvalmius vuonna 2025.

Linkit:

Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelma:

<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-11-20.pdf>

Sovitut toimenpiteet:

5

Kunnat jatkavat MAL 2019 -suunnitelmassa esitetyn seudullisen pikaraitioteiden verkoston suunnittelua. Kunnat edistävät seuraavien pikaraitiotiehankkeiden toteuttamista, ja rahoittavat 70 % niiden kokonaistoteutuskustannuksista. Valtio osallistuu sopimuksessa määritettyjen hankkeiden rahoitukseen 30 % osuudella kohtien 5.1.-5.3 mukaisesti. Valtio linjaa pidemmän aikavälin osallistumisensa periaatteet hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen seuraavien MAL-sopimusten yhteydessä tai kaupunkien tehtyä rakentamispäätöksen.

5.1

Valtio osoittaa Vihdintien pikaraitiotien (ns. Länsi-Helsingin raitiotiet) yleissuunnitelmaluonnoksen mukaisen hankekokonaisuuden toteuttamiseen (sis. suunnittelun ja rakentamisen) ja siihen sekä muihin kestävästä liikkumisesta edistäviin hankkeisiin liittyviin kustannuksiin 105 miljoonaa euroa. Rahoituksen edellytyksenä on, että Helsingin kaupunki tekee hankkeen toteuttamisesta päätöksen, joka on vähintään yleissuunnitelmaluonnoksen hyöty-kustannus -laskelman mukainen tai sitä kannattavampi. Helsinki tekee hankkeen toteuttamisesta päätöksen syysyllä 2020. Valtio ja Helsingin kaupunki sopivat erikseen rahoituksen kohdentumisen yksityiskohdista ja rahoituksen aikataulusta.

Vantaan ratikka

- Katusuunnittelu on käynnissä koko reitin pituudella aikataulun mukaisesti
- Asemakaavat ja kaavarunko etenevät suunnitellusti
- Vantaa on jättänyt valtionapuhakemuksen vuoden 2020 kulujen osalta Traficomiin. Traficom on myöntänyt 24.5.2021 hankkeelle 330 000 euron valtionavustuksen.
- Rakentamispäätös tarkentuneiden suunnitelmien pohjalta tehdään vuonna 2023.
- ELY aloittaa Vantaan ratikkaan kytkeytyvän VT7:n/Länsimäen tiesuunnitelman laatimisen 2021.

Sovittu toimenpide: 5.2

Mellunmäki-Tikkurila-Aviapolis-Lentoasema (ns. Vantaan ratikka): Vantaa jatkaa hankkeen suunnittelua päätöstensä mukaisesti ja valtio osallistuu hankkeen suunnittelukustannuksiin 30 prosentin osuudella ja enintään 6,1 miljoonalla eurolla. Rakentamisen arvioidaan alkavan vuonna 2024. Hankkeen kustannusarvio keväällä 2020 on 393 miljoonaa euroa. Valtio tekee päätöksen osallistumisesta Vantaan pikaraitiotien rakentamiseen Vantaan kaupungin tehtyä päätöksen hankkeen toteutuksesta seuraavan MAL-sopimuksen yhteydessä.

Viikin-Malmin pikaraitiotie

- Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnittelu on käynnissä.
- Tekninen yleissuunnitelma valmistuu keväällä 2021 ja täydentäviä selvityksiä tehdään vuoden 2021 aikana toimivan hankekokonaisuuden määrittelemiseksi. Etenemispäätös viedään uudelle valtuustolle 2022 aikana.
- Alustavasti seuraava suunnitteluvaihe olisi toteutukseen tähtäävä hankesuunnittelu, arviolta 2023-2024. Toteuttamisprojekti voisi alkaa 2026 ja rakentaminen 2027. Yhteyden 1. vaihe voisi valmistua 2031.

Sovittu toimenpide: 5.3

Viikin-Malmin pikaraitiotie Hankkeen yleissuunnittelu on Helsingin toimesta käynnissä ja suunnittelun ensimmäinen vaihe päättyy keväällä 2021. Valtio osallistuu yleissuunnittelun kustannuksiin 30 prosentin osuudella ja enintään 7,5 miljoonalla eurolla.

Valtion avustukset

- joukkoliikenne, ilmastoperusteinen, digitalisaatio

- Vuodelle 2020 Traficom myönsi Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle valtionavustusta seuraavasti:
  - Suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetuki 4,825 M€, haettu 8 M€
  - Ilmastoperusteiset toimenpiteet 3,5 M€, haettu 6 M€. HSL on käyttänyt ilmastoperustaista tukea liikennöitsijöille maksettaviin ympäristöbonuksiin, joilla alennetaan päästöjä sekä VTT:n toteuttamiin bussien päästö- ja energiatehokkuusmittauksiin, joita on hyödynnetty liikenteen kilpailutuksen tuki- ja taustamateriaalina sekä kehittämisessä.
  - 4. lisätalousarvion koronatuki 58,95 M€ (Ei MAL-kohde)
- Digitalisaatioon ja palveluistumiseen Traficom myönsi seuraavat valtionavustukset vuosille 2020-2021
  - Lähimaksu ja tunnistepohjainen matkustaminen 2 404 981 euroa, hankkeessa mukana myös Tampere ja Oulu
  - HSL-OpenMaaS -lipunmyyntirajapinnan jatkokehitys 430 000 euroa
  - Maksamisen kehittäminen HSL:n digimyyntikanavissa 239 500 euroa
  - Valtionavustusta ei myönnetty Digirata- ja METKA -hankkeille
- Myönnetyt summat vastaavat MAL-sopimusta HSL:n osalta ja arvio 35 M€ valtionavustuksista hyvin todennäköisesti täyttyä tai ylittyy koko sopimusajalta.
- Digitalisaation osalta HSL:n toimista kerrotaan seurannan kohdassa 10.
- Keväällä 2021 myönnettiin valtionavustusta koronatukena lisäksi 69,26 Me. Digitalisaatorahoitusta tullaan jatkamaan vuosille 2020-2021

Lähteet/linkit

<https://www.traficom.fi/fi/ajankohtaista/joukkoliikenteen-lahimaksaminen-ja-alykkaan-katuverkon-kehittaminen-saivat>

<https://www.traficom.fi/fi/ajankohtaista/joukkoliikenteen-koronatuella-korvataan-lipputulojen-menetyksia>

Sovittu toimenpide: 6

Valtio avustaa Helsingin seudun julkisen henkilöliikenteen palveluiden järjestämistä kaudella 2020-23 arviolta 35 miljoonalla eurolla. Avustus pitää sisällään niin sanotun suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetuen sekä ilmastoperusteisen joukkoliikenneavustuksen ja valtionavustuksen liikenteen palvelujen digitalisaatioon ja liikenteen palveluistumisen edistämiseksi. Valtionavustukset ovat hakuperusteisia ja niiden saamisen edellytyksenä on, että kaupunkiseutu toteuttaa edellä esitettyjen valtionapujen ehtoja. Joukkoliikenteen tuen saamisen edellytyksenä lisäksi on, että seutu toteuttaa tässä sopimuksessa kuvattuja joukkoliikenteen kehittämistoimenpiteitä ja priorisoi joukkoliikenteen kilpailukykyä edistävän runkoverkon palvelutasoa sekä varmistaa siirtymää vähäpäästöiseen bussikalustoon ja biopolttoaineisiin.

6. Valtion avustukset / Traficom (joukkoliikenne, ilmasto, digitalisaatio)

Hakija	JL-tuki / haettu	JL-tuki/myönnetty	Vastaava HSL:n oma rahoitusosuus
HSL, perusrahoitus 2020	8 000 000 €	4 825 000 €	HSL: 472 964 876 € (Kaikki kustannukset vähennettynä lipputuloilla ja perus- ja ilmastoperusteisella rahoituksella)
Hakija	Ilmasto /	Ilmasto / myönnetty	Vastaava oma rahoitusosuus
HSL, ilmastoperusteinen rahoitus 2020	6 000 000 €	3 500 000 €	HSL n. 191,5 M€ (Sähköbussien liikennöintikorvaukset 2,3 Me, Juna 89,1Me, Metro 42,5 Me, Raitio 54,3M€, Ympäristöbonukset 2,2M€, Sähköbussien latausinfra 1,1 M€)
Hakija	Digi / haettu	Digi / myönnetty	Vastaava oma rahoitusosuus
HSL digihankkeet 2020-2021 (5 haettu / 3 myönnetty)	5 751 285 €	Myönnetty 2020: 3 074 481 € (josta 679 033 € on haettu maksatukseen)	HSL 2020: 1 358 065 € (lähimaksuhanke sisältää myös Tampereen ja Oulun osuudet, vastaa maksatukseen haettua)

Valtion avustukset /ELY

- ELY-keskus on myöntänyt Hyvinkäälle vuonna 2020 valtionavustusta 532 000 €. Näistä 520 000 € on kohdennettu ostoliikenteen kustannuksiin ja 12 000 € hintavelvoitteiden korvauksiin. Avustuksen suuruus on noin 40% arvioiduista kokonaiskustannuksista (n. 1,3 milj. €).
- Lisäksi ELY on myöntänyt Hyvinkäälle vuonna 2020 koronaperusteista avustusta 176 000 € liikenteenharjoittajien lipputulomenetysten korvaamiseen käyttöoikeussopimusliikenteessä.

Sovittu toimenpide: 6.0

Valtio avustaa Helsingin seudun julkisen henkilöliikenteen palveluiden järjestämistä kaudella 2020-23 arviolta 35 miljoonalla eurolla. Avustus pitää sisällään niin sanotun suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetuen sekä ilmastoperusteisen joukkoliikenneavustuksen ja valtionavustuksen liikenteen palvelujen digitalisaatioon ja liikenteen palveluistumisen edistämiseksi. Valtionavustukset ovat hakuperusteisia ja niiden saamisen edellytyksenä on, että kaupunkiseutu toteuttaa edellä esitettyjen valtionapujen ehtoja. Joukkoliikenteen tuen saamisen edellytyksenä lisäksi on, että seutu toteuttaa tässä sopimuksessa kuvattuja joukkoliikenteen kehittämistoimenpiteitä ja priorisoi joukkoliikenteen kilpailukykyä edistävän runkoverkon palvelutasoa sekä varmistaa siirtymää vähäpäästöiseen bussikalustoon ja biopolttoaineisiin.

Metron kapasiteetti

- Metron kapasiteetin nostohankkeen yleissuunnitelma laadittiin vuoden 2020 aikana ja esiteltiin tiedoksi HKL:n johtokunnalle, Espoon kaupunginhallitukselle ja HSL:n hallitukselle tammikuussa 2021.
- Hanke esitetään toteutettavaksi kahdessa vaiheessa, joista ensimmäinen toteutettaisiin vuoteen 2029 mennessä ja toinen vuoteen 2035 mennessä. Hankkeen 1. vaiheen alustava kokonaiskustannusarvio on 98-125 M€, josta 5 M€ on kauden 2021-2023 kustannus. Hankkeen 1. vaiheen hankesuunnittelu toteutetaan vuoden 2021 aikana, minkä aikana kustannusarvio tarkentuu. Hankkeen 2. vaiheen alustava kustannusarvio on 125-148 M€. Molemmat vaiheet lisäävät matkustajakapasiteettia 25% nykyiseen verrattuna.
- Hankkeen rahoitus toteutetaan ja kustannukset jaetaan Helsingin ja Espoon erillisessä sopimuksessa sovittavalla tavalla. Alustavasti kustannukset tulisivat jakautumaan siten, että 1. vaiheessa Helsingin osuus on n. 70% ja Espoon osuus n. 30%. Vastaava arvio vaiheelle 2 olisi n. 65% Helsingin osuus ja 35% Espoon osuus.
- Metron kapasiteetin nostotyön pienempiä toimenpiteitä (matkustajien ohjaus, aikataulut, toimintamallit) viedään parhaillaan käytäntöön.

Sovittu toimenpide: 7.

Helsinki ja Espoo suunnittelevat ja valmistelevat yhdessä HSL:n kanssa metron kapasiteetin nostohankkeen, ja toteuttavat hankinnan vuosina 2024-2030 suoritettavaan automaatiohankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on kyetä vastaamaan seudun kasvuun ja metron kasvavaan matkustajamäärään nykykapasiteetin loppuessa vuoteen 2030 mennessä. Hankkeen alustava kokonaiskustannusarvio on 341 M€, josta 6 M€ on kauden 2020-2023 kustannus. Metron länsipään liikennejärjestelyt tulevat vaatimaan kasvavien liikennemäärien vuoksi muutoksia. Metron länsipään kapasiteetin lisäratkaisun kustannusarvio on 100 M€, josta 10 M€ on kauden 2020-2023 kustannus. Valtio arvioi metron kehittämishankkeita kokonaisuutena suunnittelun ja kustannusarvioiden tarkentuessa. Kustannusten jaosta valtion ja kuntien välillä sovitaan tarvittaessa erikseen.

KUHA-hankkeet – KUUMA-seutu ja Espoo

- KUUMA-seudun KUHA-hankkeiden ohjelma on hyväksytty HLJ-toimikunnassa 24.11.2020
- Ohjelmassa olevien hankkeiden edistymistä seurataan vuosittain
- Kaikkia ohjelman hankkeita ei voi toteuttaa sopimusaikana annetussa kustannusraamissa. Hankeohjelmassa on varauduttu hankkeiden viivästymisiin.
- Espoon KUHA-kohteista saavutettiin neuvottelutulos 10.6. Espoon KUHA-kohteet hyväksytään vielä HLJ-toimikunnan kokouksessa 23.9.2021.

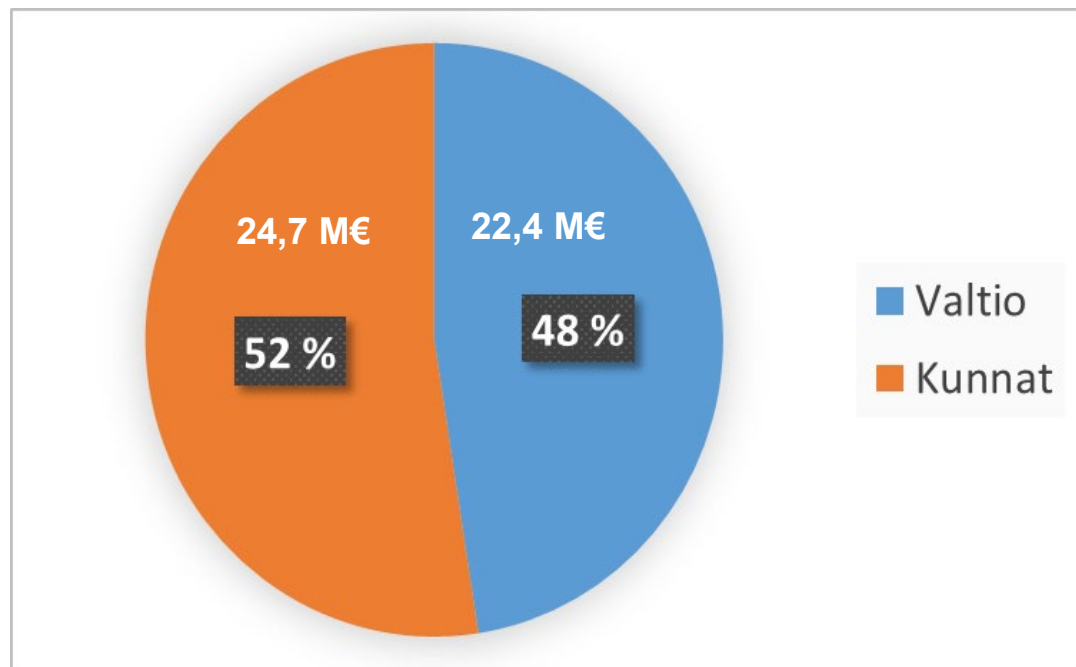

Sovittu toimenpide: 8.

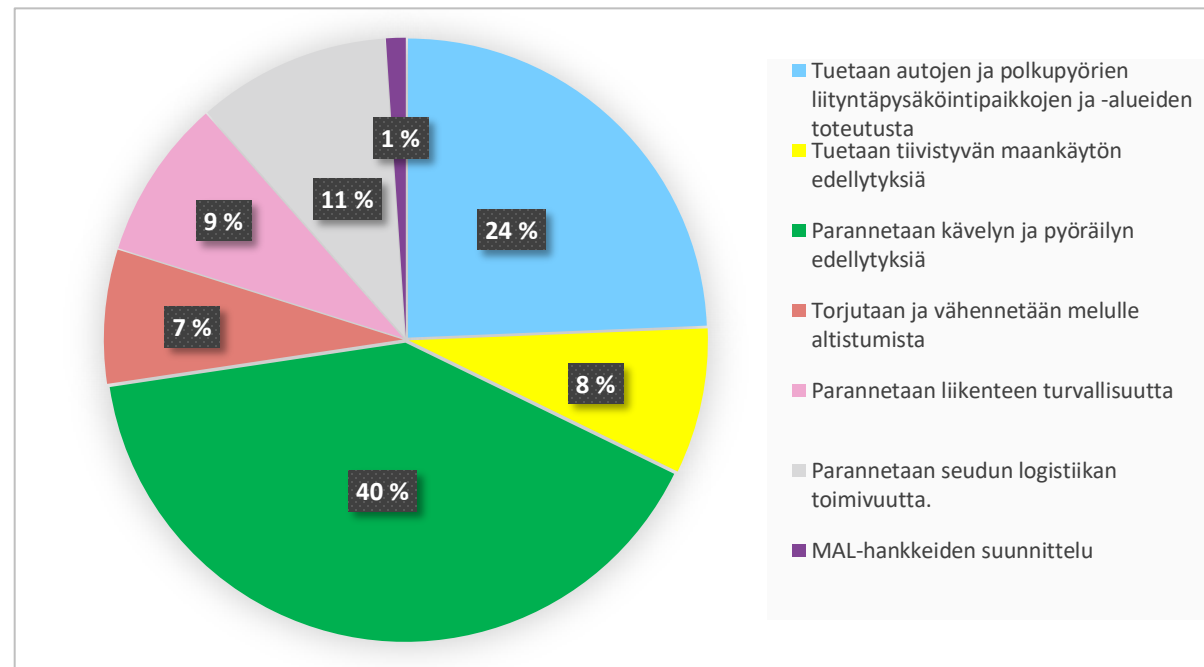
Valtio käyttää seudullisesti tärkeisiin kustannustehokkaisiin liikennejärjestelmän parantamishankkeisiin kaudella 2020-23 yhteensä 15 miljoonaa euroa Helsingin seudulla. Hankkeilla tuetaan autojen ja polkupyörien liityntäpysäköintipaikkojen ja -alueiden toteutusta, tiivistyvän maankäytön edellytyksiä, parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä, torjutaan ja vähennetään melulle altistumista, parannetaan liikenteen turvallisuutta sekä seudun logistiikan toimivuutta. Valtion rahoitus kohdistuu ensisijaisesti KUUMA-seudun kunnissa toteutettaviin hankkeisiin. Lisäksi valtio osoittaa 15 miljoonaa euroa Espoossa toteutettaviin vastaaviin hankkeisiin. Valtion rahoituksen edellytyksenä on, että kunnat käyttävät vastaavan summan toimenpiteisiin kuin valtio. HSL, kunnat, Väylävirasto ja Uudenmaan ELYkeskus valmistelevat hankkeiden tarkemman toteuttamisohjelman, josta sovitaan HLJ-toimikunnassa.

8. KUHA-hankkeet – KUUMA-seutu

Ohjelman mukainen kustannusjako

Ensisijaisesti KUUMA-seudun kunnissa toteutettavat hankkeet teemoittain

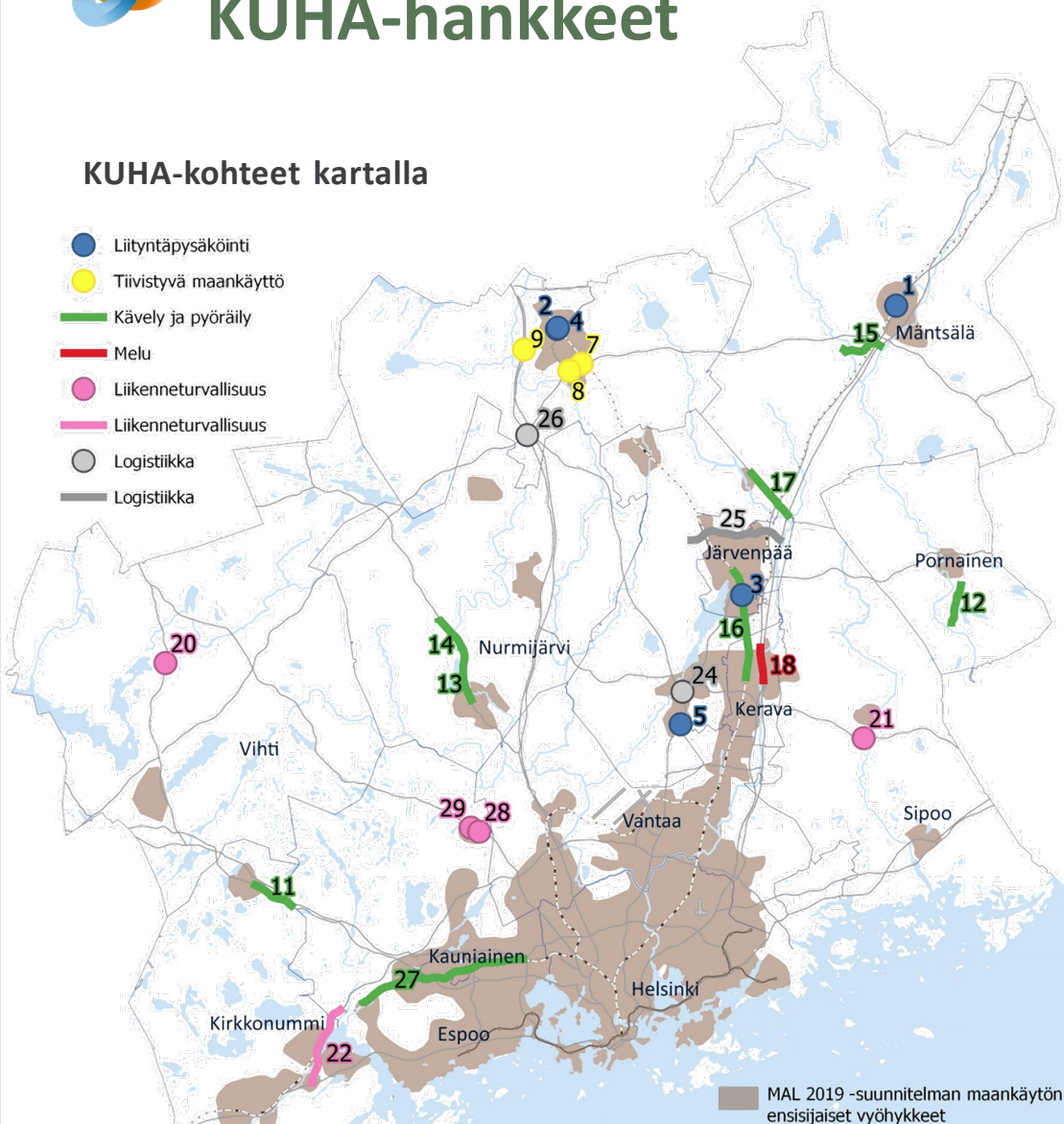
- Ohjelman kokonaislaajuus on noin 47,0 M€, josta valtion rahoitus noin 22,4 M€ ja kuntien rahoitus noin 24,7 M€.
- Ohjelma on annettua rahoitusraamia suurempi, koska osaan ohjelman hankkeista liittyy vielä epävarmuuksia, eikä niitä pystytä välttämättä aloittamaan vuoteen 2023 mennessä.

Sopimuskauden 2020-2023 KUHA-hankkeet

KUHA-kohteet kartalla

- Liityntäpysäköinti
- Tiivistävä maankäyttö
- Kävely ja pyöräily
- Melu
- Liikenneturvallisuus
- Liikenneturvallisuus
- Logistiikka
- Logistiikka

Teemakartat © HSY 2021
Aineistot © Alueen kunnat, HSY ja HSL 2021
Täustakartat © Helsinki KMO, alueen kunnat ja HSY 2021

Liityntäpysäköinnin KUHA-kohteet

	Kunta/Kunnat	Tilanne
1 Mäntsälän rautatieaseman autojen liityntäpysäköinti	Mäntsälä	Valmis
2 Hyvinkään rautatieaseman autojen liityntäpysäköinnin kehittäminen	Hyvinkää	
3 Ainolan liityntäpysäköinti, itäpuolen rakenteellinen autojen pysäköinti	Järvenpää	
4 Hyvinkään rautatieaseman liityntäpyöräpysäköinnin kehittäminen	Hyvinkää	
5 KT 45, Riihikallion bussipysäkki, pyörien liityntäpysäköinti	Tuusula	Toteutus 2023 jälkeen

Tiivistävän maankäytön KUHA-kohteet

6 Pysäkkien laadun parantaminen tieverkolla KUUMA-kunnissa (ei kartalla)	KUUMA-kunnat	Valmistelussa
7 VT25 ja MT 1421 ramppi	Hyvinkää	Valmistelussa
8 VT 25 ja Kalevankadun liittymä	Hyvinkää	Valmistelussa
9 VT 3 Hyvinkään etelä pikavuoropysäkit	Hyvinkää	

Kävelyn ja pyöräilyn KUHA-kohteet

10 Pyöräilyn pääverkon parantamistoimet KUUMA-kunnissa (ei kartalla)	KUUMA-kunnat	Valmistelussa
11 MT 110 Turuntien jalankulku- ja pyöräilyväylä	Kirkkonummi	Valmistelussa
12 MT 1494 jalankulku- ja pyörätie	Pornainen	Lähdössä toteutukseen
13 Klaukkalantien katuosuuden jalankulku- ja pyörätie	Nurmijärvi	Lähdössä toteutukseen 06/2021
14 MT 132 Klaukkalantien-Lopentien jalankulku- ja pyörätie	Nurmijärvi	Arvioitu toteutus 2022
15 Jalankulku- ja pyöräilyväylä välille MT 140 - Sepänmäki/Hirvihaaran koulu	Mäntsälä	Valmistelussa
16 MT 11671 Linjatien jkp-tie	Järvenpää, Kerava, Tuusula	
17 Keravan ja Järvenpään välinen jalankulku- ja pyöräilyväylä radan varteen	Järvenpää, Mäntsälä, Tuusula	
27 Rantaradan baana Leppävaara-Kauklahti (Espoon osuudet)*	Espoo	

Melu

18 VT 4 melusuojaus (väli Koivulantie-Porvoon rata)	Kerava	
---	--------	--

Liikenneturvallisuus

19 Liikenneturvallisuuden pienet toimet KUUMA-kunnissa (ei kartalla)	KUUMA-kunnat	Valmistelussa
20 VT 2 / MT 1224 alikulku	Vihti	Lähdössä toteutukseen
21 MT 148 Öljytie, Brobörentien liittymä	Sipoo	Valmistelussa
22 KT 50 Kehä III, KT 51-Mankki	Kirkkonummi	Lähdössä toteutukseen
28 MT 120 Vihdintien Kortesmäen alikulku*	Espoo	
29 MT 120 Vihdintien/Niipperintien liittymän parantaminen ja kl alikulku*	Espoo	
30 Pienet hankekorihankkeet (ei kartalla)*	Espoo	

Logistiikka

23 Esteiden poisto erikoiskuljetusreiteiltä KUUMA-kunnissa (ei kartalla)	KUUMA-kunnat	Valmistelussa
24 KT 45 / MT 145, Tuusula	Tuusula	Valmistelussa
25 MT 1452 Vähänummentien kehittäminen	Järvenpää	
26 VT 25 ja MT 130 (ramppi)	Hyvinkää	Valmistelussa

MAL-hankkeiden suunnittelu (ei kartalla)

* Espoon kohteiden neuvottelutulos 10.6.2021.

Raskaan liikenteen palvelualueet

- Vantaan yleiskaavassa vt3:n varteen Kehä IV -linjauksen kohdalle osoitetulle alueelle on alkamassa tiesuunnitelman laatiminen palvelualueelle. Kohteen toteuttaminen MAL-kaudella 2020-2023 on epävarma.
- MAL-sopimuksen edellyttämää toista palvelualuekohdetta ei ole pystytty varmistamaan ja siten kuntien kaavoituksessa osoittamaan. Tarkasteluissa olleissa kohteissa kaavamerkinnän puolesta sopiville alueille priorisoidaan muuta toimintaa tai liikennejärjestelyt eivät ole toteutettavissa tarkoituksenmukaisesti.
- Nykyistä vt 3 Keimolan palvelualueella ollaan parhaillaan laajentamassa. Keimolan palvelualue poistuu käytöstä arviolta vuoden 2027 jälkeen, joten tämänhetkisten suunnitelmien perusteella palvelualueiden määrä ei tule lisääntymään.
- Sekä MAL-sopimuksen mukaisten raskaan liikenteen palvelualueiden että akuuttia ongelmaa helpottavien väliaikaistenkin ratkaisujen eteneminen on hidasta. Tarkastelussa palvelualueeksi on ollut mukana muun muassa Espoon Kulmakorven alue sekä Tuusulan ja Järvenpään rajalla oleva alue VT4:n/MT145:n risteyksessä. Espoon alueesta ei ole saavutettu yhteisymmärrystä. Tuusulan ja Järvenpään alueesta Uudenmaan ELY on käynnistänyt esisuunnitelman, jota tarkennetaan aluetta koskevalla liikenneselvityksellä. Tällä hetkellä eräänä haasteena on löytää väylänpitäjän hyväksyttävissä olevat liikenne- ja liittymäjärjestelyt alueelle, jonne tämänkaltaista toimintaa ei ole ennen suunniteltu.
- Pelkkään pysäköintiin, ilman erillispalveluja ja siten heikommin tarpeeseen vastaavina muitakin kohteita on tarkasteltu, mutta kaikkia osapuolia tyydyttävää ratkaisua ei ole löytynyt.
- Näiden lisäksi on tarkasteltu Rakli Ry:n toteuttamana markkinavuoropuheluna karsitumpien palveluiden kohteita yönylipysäköintiin ja ajantasaustarpeisiin Helsingin, Espoon, Vantaan ja Elyn yhteistyönä. Määräaikaisten ja akuuttina eräänlaisena "hätäratkaisuna" nähtävien yönylipysäköintipaikkojen järjestämisestä käydään pääkaupunkiseudun kuntien kanssa kustannusjakoneuvotteluja, mutta myös tässä on kustannusten jakamisen lisäksi vaikeutena soveltuvien paikkojen osoittaminen.

Sovittu toimenpide: 9.

Väylävirasto, Uudenmaan ELY-keskus ja seudun kunnat laativat Uudenmaan ELY-keskuksen selvitykseen perustuen suunnitelmat ja tarvittavat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kaavat kahdelle raskaan liikenteen palvelualueelle siten, että niiden toteuttaminen voi käynnistyä sopimuskauden aikana. Valtio osoittaa kohteiden toteuttamiseen rahoitusta yhteensä enintään 15 miljoonaa euroa, kuitenkin enintään 75% kustannuksista. Kuntien rahoitusosuus on 25 %.

Kävely ja pyöräily / Toimet Helsingin seudun valtion väyläverkolla

- ELY on valmistellut asia, mutta lopullista päätöstä rahoituksen kohdentamisesta ei ole tehty.

Sovittu toimenpide: 10.

Valtio osoittaa rahoitusta Helsingin seudun kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämiseen seuraavasti:

- a. Valtio osoittaa kaudella 2020-23 2,5 miljoonaa euroa Helsingin seudun valtion väyläverkolla toteutettaviin kävelyn ja pyöräilyn edistämistoimenpiteisiin. Rahoituksen edellytyksenä on, että kunnat käyttävät toimenpiteisiin vastaavan summan.
- b. Helsingin seudun kunnat voivat hakea valtionavustusta kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen kunnan katuverkolla. Avustukseen on varattu vuodelle 2020 määrärahaa Helsingin, Turun, Tampereen ja Oulun seuduille haettavaksi vähintään 4,5 miljoonaa euroa. Kunnat osallistuvat rahoitettavien hankkeiden kustannuksiin 50 prosentilla. Traficom toteuttaa investointiohjelman hankehaun ja myöntää rahoituksen.
- c. Valtio huomioi myöhempien vuosien rahoitustarpeet kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen osana talousarvion ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelua.

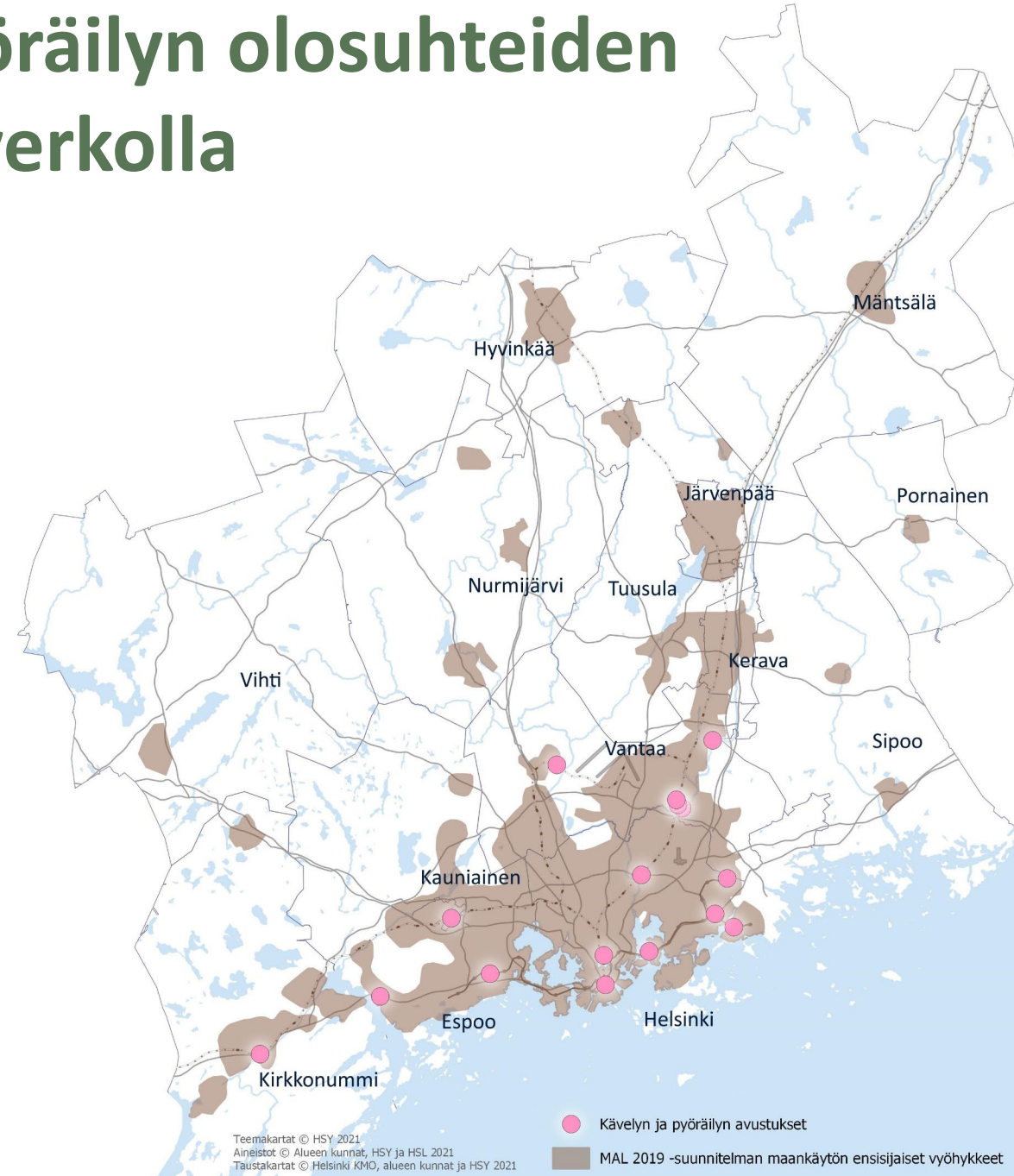

Valtionavustus kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen kunnan katuverkolla

- Traficom vastaa kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustushausta
  - Ohjelman hankkeilla parannetaan arkikävelyn ja -pyöräilyn olosuhteita ja houkuttelevuutta katuverkolla ja kunnan hallinnoimilla maa-alueilla
  - Valtionavustusta voidaan myöntää enintään 50 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.
- Vuoden 2020 kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman hankehaussa saatiin yhteensä 131 hakemusta ympäri Suomen, joissa haettavan valtionavustuksen määrä oli noin 67,5 Me
- Valtionavustusta myönnettiin 51 hankkeelle yht. 31,5 Me.
- Helsingin MAL-seudun kunnista saatiin yhteensä 21 hakemusta, joissa haettavan valtionavustuksen määrä reilut 24 Me
- Valtionavustusta myönnettiin 16 hankkeelle yht. 13,1 Me

Lähteet/linkit:

<https://www.traficom.fi/fi/liikenne/liikennejarjestelma/kavelyn-ja-pyorailyn-investointiohjelman-valtionavustus>

Hakija	Avustus / haettu (euroa)	Avustus / saatu (euroa)	Kunnan rahoitusosuus (vähintään 50 %)
Helsinki (ml. HKL)	11 371 530	5 068 760	*
Espoo	5 933 400	5 433 400	*
Vantaa	2 223 310	2 223 310	*
Kauniainen	31 893	31 893	*
Kerava	199 750	0	
Kirkkonummi	299 669	299 669	*
Nurmijärvi	1 935 000	0	
Mäntsälä	130 200	0	
Hyvinkää	2 279 859	0	
Siuntio	460 000	0	

- Tuusula, Sipoo, Pornainen, Järvenpää, Vihti eivät hakeneet avustusta tässä haussa.
- * Taulukossa kuntakohtaisesti ilmoitetut valtionavustuksen euromäärät koostuvat osin useammasta hankkeesta, joissa omarahoitusosuus voi vaihdella hankkeittain, ollen kuitenkin vähintään 50 %. Hankkeiden kustannukset usein myös muuttuvat hakuvaiheessa arvioidusta ja maksatukseen menevä valtionavustuksen osuus suhteessa hankkeen kokonaiskustannuksiin voi tällöin poiketa myöntövaiheessa lasketusta prosenttiosuudesta. Valtionavustus ei voi kuitenkaan olla suurempi kuin päätökseen kirjattu avustuksen kokonaismäärä tai ylittää 50 % hankkeen kokonaiskustannuksista.

Kävely ja pyöräily - Rahoitustarpeiden huomiointi 1/2

- Kävelyn ja pyöräilyn avustuksia sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämistä valtion väyläverkolla edistetään Liikenne 12 –suunnitelman ja fossiilittoman liikenteen tiekartan mukaisesti.
- Valtioneuvosto hyväksyi valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman vuosille 2021-2032 ja antoi sen selontekona eduskunnalle 15.4.2021. Valtioneuvosto teki 6.5.2021 periaatepäätöksen kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä eli fossiilittoman liikenteen tiekartasta.
- Rahoitukset vahvistetaan talousarvioissa normaalin käytännön mukaisesti.

Huom! Nämä ovat valtakunnallisia ohjelmia

Fossiilittoman liikenteen tiekartta

- Jatketaan kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmaa sekä kävely- ja pyöräilyolosuhteiden parantamista
- Investointiohjelma 30 milj. euroa/vuosi (vuosina 2021-2030, FLT:ssa vuosille 2022-2024 30 M €/v, vuodesta 2025 Liikenne12 –suunnitelman mukaisesti.)
- Lisäksi 10 milj. euroa/vuosi maanteiden ja liikenteen solmukohtien pyöräliikenneinfran parantamiseen.

Kävely ja pyöräily - Rahoitustarpeiden huomiointi 2/2

Liikenne 12 -toimenpideohjelmassa kävelyn ja pyöräliikenteen infrastruktuurista

- Vahvaa panostusta kävelyn ja pyöräliikenteen infrastruktuurin kehittämiseen
- Valtio jatkaa valtionavustuksen myöntämistä kunnille vaikuttaviin hankkeisiin katuverkolla, joilla parannetaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita ja houkuttelevuutta ja siten lisätään kävely- ja pyöräilymatkojen määrää ja kulkutapaosuutta.
- Suunnitelmassa esitetään valtion määrärahatason nostamista 3,5 milj. eurosta 26,5 milj. eurolla vuodessa (vuosina 2025-2032). Edellytyksenä avustukselle on, että kunnat käyttävät katuverkon hankkeiden rahoittamiseen katuverkolla vastaavan summan
- Valtio kehittää infrastruktuuria valtion maantieverkolla 10 milj. eurolla vuodessa
- Väyläverkkoon liittyvän liityntäpysäköinnin kehittämiseen 2-5 M€ vuodessa
- Valtionavustus katuverkon liityntäpysäköintialueiden kehittämiseen vuosina 2025-2027 10 milj. € / v.

*Huom! Nämä ovat
valtakunnallisia ohjelmia*

Liikenne 12 - Muita kävelyn ja pyöräilyn edistämistoimenpiteitä

- Kunnat tukevat kävelyn ja pyöräliikenteen lisäämistä laatimalla kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmia, suunnittelemalla kaupunkipyöräjärjestelmiä osana liikennejärjestelmäsuunnittelua ja kehittämällä yhdessä valtion kanssa pyöräilyä koskevan tiedon laatua ja saatavuutta
- Suunnitelmassa esitetään kävelyn ja pyöräilyn houkuttelevuutta parantavia toimenpiteitä mm. matkaketjujen kehittämisen kokonaisuudessa (liityntäpysäköinti, kaupunkipyörä- ym. palveluiden kehittäminen)
- Kävelyä ja pyöräilyä edistäviä hankkeita toteutetaan myös liikkumisen ohjauksen hankkeilla. Suunnitelmassa esitetään liikkumisen ohjauksen määrärahan nostoa (n. 1 milj. eurosta 2,5 milj. euroon/vuosi) sekä avustuksen laajentamista myös yksityisille työnantajille (työpaikkojen liikkumisen ohjaus)

Ruuhkamaksut

- Valtio ei ole aloittanut ruuhkamaksujen mahdollistamista koskevaa säädösvalmistelua.

Sovittu toimenpide: 11.

Valtio aloittaa ruuhkamaksujen mahdollistamista koskevan säädösvalmistelun. Valmistelu toteutetaan yhteistyössä kuntien ja HSL:n kanssa. Päätökset ruuhkamaksujen mahdollisesta käyttöönotosta tehdään erikseen.

MAL-suunnittelu

- MAL 2023 -puiteohjelma on hyväksytty HSL:n hallituksessa ja Helsingin seudun yhteistyökokouksessa HSYK:issä 15.12.2020 sekä KUUMA-johtokunnassa 17.3.2021.
- PKS-kaupungit ovat palkanneet määräaikaisen MA-asiantuntijan MAL 2023 -prosessia varten
- Liikennejärjestelmäosion suunnittelukustannuksista on sovittu HSL:n ja valtion kanssa sekä KUUMA-kuntien kanssa.

Sovittu toimenpide: 12.

Kunnat ja HSL yhdessä valtion viranomaisten kanssa päivittävät yhteistyössä MAL -suunnitelman sopimuskautta 2024-35 varten. Osapuolet sitoutuvat varaamaan suunnitelman laatimiseen tarvittavat henkilö- ja muut resurssit. Osana suunnitelman päivitystä tarkistetaan toimenpiteet valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja liikenteen päästövähennyksiä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi vuodelle 2030 sekä hallitusohjelman mukaisen hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi 2035 mennessä.

MUUT SOPIMUKSEN TOTEUTTAMISEN KANNALTA TÄRKEÄT TOIMENPITEET

- VLJS 2021-2032
- Fossiilittoman liikenteen tiekartta
- Rautateiden henkilöliikenteen kilpailun avaaminen
- Kestävän liikenteen vero- ja maksu-uudistus
- MRL-uudistus
- Asuntopolitiikan kehittämisohjelma
- Lähiöiden kehittämisohjelma 2020-2022
- Kestävä kaupunki –ohjelman toimeenpano

Valtion toimenpiteitä I (Liikenne)

Toimenpide	Aikataulu	Tilanne
VLJS/Liikenne12	- VLJS: Kevät 2021 - Investointi-ohjelman 1. versio elokuussa 2021	<ul style="list-style-type: none"> Liikenne12 –suunnitelma hyväksyttiin valtioneuvostossa 15.4.2021 ja annettiin selontekona eduskunnalle. Suunnitelmassa ei ole käsitelty yksittäisiä kehittämis- tai suunnitteluhankkeita. Liikenne12 –suunnitelman linjausten ja tavoitteiden ja strategisen tilannekuvan pohjalta Väylävirasto laatii suunnittelu- ja investointiohjelman 6-8 vuoden osalta sekä perusväylänpidon rahoituksen osalta ns. perussuunnitelman. Ohjelmien valmistelu on kesken. Liikenne12 sisältää rahoitusraamin ja tavoitteet MAL-sopimusmenettelyn jatkolle.
Fossiilittoman liikenteen tiekartta	Kevät 2021	<ul style="list-style-type: none"> Syksyn ja talven 2020 aikana valmisteltiin fossiilittoman liikenteen tiekarttaluonnosta. Se kävi laajalla lausuntokierroksella 15.1.2021-19.2.2021 ja tiekarttaluonnosta muokattiin helmi-maaliskuussa saatujen lausuntojen pohjalta. Valtioneuvosto teki 6.5.2021 periaatepäätöksen kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä eli fossiilittoman liikenteen tiekartasta.
Rautateiden henkilöliikenteen kilpailun avaaminen		<ul style="list-style-type: none"> HSL valitsi VR:n operoimaan liikennettä vuoden 2021 kesäkuussa alkavalle 10 + 3 vuoden sopimuskaudelle. VR:n yksinoikeudesta valtakunnalliseen henkilöjunaliikenteeseen luovuttiin vuoden 2021 alusta alkaen. Suomessa ei enää ole sääntelystä tai liikenteen ostosopimuksista johtuvia esteitä valtakunnallisen henkilöjunaliikenteen kilpailulle. Uudet rautatieoperaattorit voivat tulla harjoittamaan liikennettä omistamallaan kalustolla niin kutsutun Open Access –periaatteen mukaisesti. Väylävirasto vastaa monitoimijaympäristön ratakapasiteetin hallinnasta.
Kestävän liikenteen vero- ja maksu-uudistus		<ul style="list-style-type: none"> Valtiovarainministeriö asetti 27.8.2019 työryhmän selvittämään liikenteen verotuksen uudistamista. Työryhmän ensimmäisessä vaiheessa selvitettiin päästövähennysten toteuttamista liikkumiseen liittyvien työsuhde-etujen verotuksella ja sitä koskeva väliraportti valmistui elokuussa 2020. Liikenteen verotuksen uudistamista tarkastelleen työryhmän loppuraportti julkaistiin 18.5. 2021.

Valtion toimenpiteitä II (Maankäyttö ja asuminen)

Toimenpide	Aikataulu	Tilanne
Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus	2018-2022	<ul style="list-style-type: none"> Valmistelua on jatkettu vuoden 2020 aikana. Hallituksen esitysluonnoksesta on tarkoitus järjestää lausuntokierros vuoden 2021 aikana. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2022.
Asuntopoliittinen kehittämisohjelma	2021-2028	<ul style="list-style-type: none"> Asuntopoliittisen kehittämisohjelman työryhmä luovutti työnsä ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkoselle joulukuussa ja hallituksen käsiteltävä raportin asuntopoliittinen ohjelma annetaan eduskunnalle selontekona.
Lähiöohjelma	2020-2022	<ul style="list-style-type: none"> Lähiöohjelman toteuttamista jatkettiin yhteistyössä kuntien kanssa. Helsingin seudulla käynnistyi vuonna 2020 yhdeksän lähiön kehittämiskokonaisuutta, joista kolme sijaitsee Helsingissä, kaksi Espoossa ja neljä Vantaalla.
Kestävä kaupunki -ohjelma	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Kestävä kaupunki -ohjelmassa käynnistettiin vuonna 2020 Helsingin seudulla viisi hanketta, joissa Helsinki, Espoo (kaksi hanketta), Sipoo ja HSY toimivat hankkeen päätoteuttajana tai yhteistyökumppanina. Kestävyyden johtamisen ja osallisuuden sparraushankkeisiin osallistuivat Helsinki, Vantaa, Kerava, Vihti, Tuusula ja Järvenpää.

Lisätiedot:

MAL-sihteeristö:

Puheenjohtaja: Juha Nurmi YM

*Sihteerit: Maria Torttila LVM, Arto Raatikainen YM,
Mikko Friipyöli YM*

Aineistot verkossa:

www.hsy.fi/mal-seuranta

www.ym.fi/maankayton-asumisen-ja-liikenteen-sopimukset

Seurantamateriaalit:

Vilja Tähtinen HSY

Hanna Eriksson HSL

